

Συλλογή και αναθεώρηση υπαρχόντων ορνιθολογικών δεδομένων για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας GR1140008 – Κεντρική Ροδόπη και Κοιλάδα Νέστου και GR1120004 – Στενά Νέστου και την Ευρύτερη Περιοχή

D. 3.4.1 Collation and update of existing ornithological data for Special Protection Areas GR1140008 – KENTRIKI RODOPI KAI KOILADA NESTOU and GR1120004 – STENA NESTOU

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία - BirdLife Greece Δεκέμβριος 2021

Hellenic Ornithological Society - BirdLife Greece December 2021

Το πρόγραμμα INTERREG V-A «Ελλάδα – Βουλγαρία 2014-2020» συγχρηματοδοτείται από Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο Διασυνοριακό Πρόγραμμα Συνεργασίας.

The project is co-funded by the European Regional Development Fund (ERDF) and by national funds of the countries participating in the Cooperation Programme Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020”.

Τα περιεχόμενα της αναφοράς είναι μοναδική ευθύνη της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας και δεν αντιπροσωπεύουν σε καμία περίπτωση τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των συμμετεχόντων χωρών, της Διαχειριστικής Αρχής ή της Κοινής Γραμματείας.

The contents of this publication are sole responsibility of the Hellenic Ornithological Society and can in no way be taken to reflect the views of the European Union, the participating countries the Managing Authority and the Joint Secretariat.

Παραδοτέο D 3.4.1 του προγράμματος «Βελτίωσης της βιοποικιλότητας μέσω της διαχείρισης και προστασίας σπανίων ειδών οικοτόπων στους ποταμούς Άρδα και Νέστο, καθώς και στην οροσειρά της Ροδόπης» - INTERREG V-A «Ελλάδα – Βουλγαρία 2014-2020».

Deliverable D 3.4.1 of the project 'Enhancing biodiversity through sustainable management and protection of rare species habitat in Nestos and Ardas rivers and the Rodopi Mountain Range' - INTERREG V-A «Greece – Bulgaria 2014-2020».

Συντάκτης: Δανάη Πορτόλου

Επιμέλεια κειμένου: Μανόλια Βουγιούκαλου, Χρήστος Μπαρμπούτης

Φωτογραφία εξωφύλλου: Γιάννης Κοτζαπαναγιώτης

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά :

Πορτόλου, Δ. (2021) Συλλογή και αναθεώρηση υπαρχόντων ορνιθολογικών δεδομένων για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας GR1140008 – Κεντρική Ροδόπη και Κοιλάδα Νέστου και GR1120004 – Στενά Νέστου και την Ευρύτερη Περιοχή. Παραδοτέο D.3.4.1 του προγράμματος «Wild Life for Ever, INTERREG V-A / Ελλάδα – Βουλγαρία 2014-2020». Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία. 58 σελ.

Proposed citation:

Portolou, D. (2021) Collation and update of existing ornithological data for Special Protection Areas GR1140008 – Kentriki Rodopi kai Koilada Nestou and GR1120004 – Stena Nestou. Deliverable D.3.4.1 of the project «Wild Life for Ever, INTERREG V-A / Greece – Bulgaria 2014-2020». Hellenic Ornithological Society. 58 pages.

Περιεχόμενα

Summary.....	1
1. Εισαγωγή.....	2
1.1 Οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας (IBA)	2
1.2 Η διαδικασία αναγνώρισης των IBA και εφαρμογής πληθυσμιακών κριτηρίων	2
1.3 Τα νέα IBA Κριτήρια	3
1.4 Το Πρόγραμμα των IBA στην Ελλάδα.....	4
1.5 Πηγές δεδομένων.....	4
2. Αναθεώρηση δεδομένων περιοχών προγράμματος	6
2.1 IBA GR014 - Κεντρική Ροδόπη και κοιλάδα Νέστου	6
Εφαρμογή κριτηρίων.....	17
2.2 IBA GR013 - Στενά Νέστου	19
Εφαρμογή κριτηρίων.....	31
3. Φωτογραφίες και Χάρτες.....	33
4. Βιβλιογραφία.....	37
Ευχαριστίες.....	39
Παράρτημα 1 - Προγράμματα Παρακολούθησης της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας	40
ΠΑ1.1 Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών	40
ΠΑ1.2 Ο 2 ^{ος} Ευρωπαϊκός Άτλαντας των Αναπαραγόμενων Πουλιών.....	41
ΠΑ1.3 Το Πρόγραμμα Παρακολούθησης των Κοινών Αναπαραγόμενων Πουλιών.....	42
Παράρτημα 2 - IBA Κριτήρια	43
Παράρτημα 3 – Δεδομένα ΜΕΚΥΠ.....	47
Παράρτημα 4 – Δεδομένα ΕΒΒΑ2	49

Summary

The current report is a deliverable of the project *‘Enhancing biodiversity through sustainable management and protection of rare species habitat in Nestos and Ardas rivers and the Rodopi Mountain Range’* «Wild Life for Ever, INTERREG V-A / Greece – Bulgaria 2014-2020». The aim of the report was to collect existing ornithological data related to the Special Protection Areas (SPAs) of the program, namely i) GR1140008 Central Rodopi mountains and Nestos valley and ii) GR1120004 Nestos Gorge. The ultimate goal was to use these data to update population estimates for the two Important Bird Areas (IBA), as well as to provide information for the future revision of the Standard Data Forms (SDF) of the SPAs.

BirdLife International has recently updated population thresholds and IBA criteria (Annex 2) and has urged BirdLife partners to review population estimates within their IBAs. The Hellenic Ornithological Society, BirdLife partner in Greece, is responsible for the identification and revision of Greek IBAs. In addition, within the latest HOS Strategy (2018-23), IBA revision has been identified as an imminent priority. The current report has collated all available data from various sources, so as to update IBA population estimates and apply IBA criteria. Proposed IBA criteria will be checked by BirdLife International and Data sources included all HOS voluntary monitoring programmes, as well as data provided by the relevant Management Authorities.

With respect to IBA GR14 - *Central Rodopi mountains and Nestos valley*, two out of three species retain their status as trigger species, specifically the Middle Spotted Woodpecker and Eastern Bonelli's Warbler, however the Green Woodpecker is no longer a trigger species of the IBA. Overall 16 species probably meet criterion C6 (national level) and 4 of these meet also criterion B2a, as their site populations exceed threshold levels (Black Stork, Middle Spotted Woodpecker, Syrian Woodpecker and Eastern Bonelli's Warbler). The site is still the most important IBA for the Hazel Grouse and Western Capercaillie. Data from Midwinter counts which have commenced since 2017 in the wetlands of the IBA are presented.

With respect to IBA GR13 - *Nestos Gorge*, two out of four species retain their status as trigger species, specifically the Pygmy Cormorant and Griffon Vulture, however the Eagle-owl and Bee-Eater are no longer trigger species of the IBA. Overall 6 species probably meet criterion C6 (national level) and only 1 of these meets also criterion B2a, as their site populations exceed threshold levels (Black Stork). The site used to hold the most important breeding colony of Griffon Vulture in mainland Greece, which collapsed after a significant incident of illegal use of poisoned baits. The colony has been recorded to be recovering slowly.

1. Εισαγωγή

Η παρούσα αναφορά αποτελεί παραδοτέο του προγράμματος «Βελτίωσης της βιοποικιλότητας μέσω της διαχείρισης και προστασίας σπανίων ειδών οικοτόπων στους ποταμούς Άρδα και Νέστο, καθώς και στην οροσειρά της Ροδόπης» - INTERREG V-A «Ελλάδα – Βουλγαρία 2014-2020». Στόχος της αναφοράς είναι η συγκέντρωση υφιστάμενων ορνιθολογικών δεδομένων σχετικά με τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) του προγράμματος, και συγκεκριμένα την i) GR1140008 Κεντρική Ροδόπη και Κουλάδα Νέστου και την ii) GR1120004 Στενά Νέστου. Απώτερος στόχος είναι η χρήση αυτών των δεδομένων στην αναθεώρηση των ορνιθολογικών εκθέσεων των αντίστοιχων Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά (IBA), καθώς και την διάθεση της πληροφορίας για την μελλοντική αναθεώρηση των Standard Data Forms (SDF) των ΖΕΠ.

1.1 Οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας (IBA)

Τα πουλιά έχουν αναγνωριστεί ως εξαιρετικοί δείκτες της βιοποικιλότητας καθώς η παρουσία τους συνδέεται με την παρουσία άλλων ειδών πανίδας και χλωρίδας, ενώ η μείωση των πληθυσμών τους συνδέεται άμεσα με απειλές που υποβαθμίζουν το φυσικό περιβάλλον. Αποτελούν επίσης, την πιο καλά μελετημένη ομάδα ειδών και είναι πλέον διαθέσιμα σε πολλές χώρες δεδομένα μακροχρόνιων αξιόπιστων χρονοσειρών. Έτσι, τα πουλιά χρησιμοποιούνται για την οριοθέτηση περιοχών με σημαντική φυσική αξία και με τον τρόπο αυτό κατευθύνουν τη λήψη αποφάσεων και τη χάραξη στρατηγικής για την προστασία της φύσης.

Οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ) ή **Important Bird Areas (IBAs)**, όπως έχει καθιερωθεί να ονομάζονται διεθνώς, είναι περιοχές μέγιστης προτεραιότητας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και ιδιαίτερα των πουλιών, καθώς φιλοξενούν **σε τακτική βάση** σημαντικούς πληθυσμούς από ένα ή περισσότερα Παγκοσμίως Απειλούμενα είδη ή είδη που εξαρτώνται από συγκεκριμένα ενδιαιτήματα, καθώς και μεγάλες συγκεντρώσεις μεταναστευτικών ή συναθροιστικών ειδών, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή κάποια συγκεκριμένη εποχή. Οι περιοχές αυτές είναι συχνά αναντικατάστατες ή ευάλωτες, και αποτελούν τα καλύτερα ή τυπικά παραδείγματα φυσικών ή σχεδόν ανεπηρέαστων οικοσυστημάτων.

Το δίκτυο των IBA δεν είναι απλά ένα άθροισμα περιοχών, αλλά έχει ως στόχο να εξασφαλίζει τα κατάλληλα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής, τροφοληψίας, ξεκούρασης και διαχείμασης των πουλιών. Έτσι, οι IBA δημιουργούν ένα συνεκτικό **παγκόσμιο δίκτυο** σε όλη τη βιογεωγραφική κατανομή των συγκεκριμένων ειδών, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως το ελάχιστο απαραίτητο για να διασφαλιστεί η επιβίωσή τους στην περιοχή εξάπλωσής τους. Το παγκόσμιο δίκτυο των IBA αριθμεί πλέον πάνω από 13.700 περιοχές σε περισσότερες από 240 χώρες, εδαφικές επικράτειες και θαλάσσιες ζώνες, και καλύπτει συνολικά περισσότερα από 17.900.00 km². Οι IBA είναι πλέον ευρέως αναγνωρισμένες από τοπικούς φορείς, εθνικές νομοθεσίες και πολιτικές, διεθνείς συμφωνίες και συμβάσεις.

1.2 Η διαδικασία αναγνώρισης των IBA και εφαρμογής πληθυσμιακών κριτηρίων

Η **αναγνώριση των IBA** ακολουθεί μια συγκεκριμένη διαδικασία που έχει θεσπίσει η [BirdLife International](#) από το 1980, χρησιμοποιώντας **διεθνώς αποδεκτά και επιστημονικά τυποποιημένα κριτήρια** (Παράρτημα 2). Μαζί με τα κριτήρια αυτά, η BirdLife International έχει καθορίσει συγκεκριμένα **αριθμητικά πληθυσμιακά όρια** (thresholds) για κάθε είδος, τα οποία προκύπτουν από εκτιμήσεις των παγκόσμιων πληθυσμών των πουλιών που προέρχονται από

διεθνώς αναγνωρισμένους φορείς, όπως η BirdLife International, η [IUCN](#) και η [Wetlands International](#) (IUCN Standards and Petitions Sub-committee (2017), BirdLife International (2017), Wetlands International (2012)). Ένα είδος πληροί κάποιο IBA κριτήριο, εφόσον η εν λόγω περιοχή διατηρεί πληθυσμό του είδους ίσο ή μεγαλύτερο από το αντίστοιχο αριθμητικό πληθυσμιακό όριο. Το είδος που πληροί κριτήριο ονομάζεται 'είδος χαρακτηρισμού' (trigger species).

Η επιλογή των IBA βασίζεται επομένως στα **πληθυσμιακά δεδομένα ορνιθοπανίδας** που έχουν συλλεγεί τοπικά από κάθε εθνικό εταίρο (την Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία στην Ελλάδα) ή άλλον αρμόδιο ή σχετικό φορέα. Για να εξεταστεί αν μια περιοχή μπορεί να χαρακτηριστεί ως IBA, αλλά και για την αναθεώρηση μιας υπάρχουσας IBA, αρχικά συγκεντρώνεται όλη η διαθέσιμη πληροφορία σχετικά με τα είδη και τους πληθυσμούς των πουλιών, που χρησιμοποιούν την περιοχή στις διάφορες περιόδους του έτους. Στη συνέχεια, οι πληθυσμοί αυτοί συγκρίνονται με τα αριθμητικά πληθυσμιακά όρια που έχουν τεθεί αντίστοιχα για κάθε είδος. Για να αναγνωριστεί μια περιοχή ως IBA, θα πρέπει να πληροί κριτήριο για τουλάχιστον ένα είδος. Έτσι, κάθε κριτήριο σχετίζεται με έναν κατάλογο ειδών πουλιών, για καθένα από τα οποία υπάρχει και ένα αντίστοιχο αριθμητικό πληθυσμιακό όριο, το οποίο πρέπει να ξεπεραστεί για να πληροί η περιοχή το συγκεκριμένο κριτήριο.

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την κατάθεση από την ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ πρότασης για αναθεώρηση κριτηρίων των IBA στην BirdLife International, η οποία αφού εξετάσει τα δεδομένα και τα κριτήρια που προτείνονται, προβαίνει σε έγκριση ή απόρριψή τους.

1.3 Τα νέα IBA Κριτήρια

3

Τα νέα IBA κριτήρια έχουν κατηγοριοποιηθεί σε τρία ευδιάκριτα γεωγραφικά επίπεδα:

- Κριτήρια A - Περιοχή με παγκόσμια σημασία (Global)
- Κριτήρια B - Περιοχή με Ευρωπαϊκή σημασία (Regional)
- Κριτήρια C - Περιοχή με σημασία για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Sub-regional)

Κριτήρια A: Παγκόσμια σημασία

- A1: Περιοχές με σημαντικούς πληθυσμούς Παγκοσμίως Απειλούμενων ειδών.
- A2: Περιοχές με σημαντικούς πληθυσμούς τουλάχιστον δύο ειδών περιορισμένης εξάπλωσης
- A3: Περιοχές με σημαντικές ομάδες αναπαραγόμενων ειδών πουλιών που περιορίζονται σε μια μεγαδιάπλαση
- A4: Παγκοσμίως σημαντικές συναθροίσεις συναθροιστικών ειδών.

Κριτήρια B: Περιφερειακή / Ευρωπαϊκή σημασία

- B1: Είδη που χρήζουν προστασία
- B2: Είδη που το μεγαλύτερο μέρος της εξάπλωσής τους περιορίζεται στην Ευρώπη
- B3: Σημαντικές συναθροίσεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

Κριτήρια C: Σημασία για την Ευρωπαϊκή Ένωση

- C1: Είδη που χρήζουν προστασία σε παγκόσμιο επίπεδο

- C2: Συγκεντρώσεις απειλούμενων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης ειδών
- C3: Συγκεντρώσεις αποδημητικών μη απειλούμενων ειδών
- C4: Περιοχές με μεγάλες συναθροίσεις πουλιών πολλαπλών ειδών
- C5: Μεγάλες συναθροίσεις πουλιών σε σημαντικά μεταναστευτικά περάσματα - στενωπούς (bottleneck sites)
- C6: Απειλούμενα είδη σε επίπεδο Ε.Ε.

1.4 Το Πρόγραμμα των IBA στην Ελλάδα

Η διαδικασία αναγνώρισης και καθορισμού των IBA στην Ελλάδα ξεκίνησε το 1982 με τη χρηματοδότηση σχετικής έρευνας από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τα αποτελέσματα της οποίας συνοψίζονται στην αναφορά «Important Bird Areas in the European Community: preliminary list of Important Bird Areas in Greece» (Hallmann 1982). Η εργασία αυτή ολοκληρώθηκε με τη συμβολή της Ελληνικής ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ Εταιρείας και την έκδοση του βιβλίου Important Bird Areas in Europe (Grimmet and Jones 1989), που περιλαμβάνει 113 IBA στην Ελλάδα. Το 1994, η Ορνιθολογική εξέδωσε το βιβλίο 'Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας', που αποτελεί μια εμπλουτισμένη μετάφραση της παραπάνω έκδοσης (Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία 1994).

Κατά την περίοδο 1995-2000 πραγματοποιήθηκε από την Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία μια πολύ μεγάλη προσπάθεια επικαιροποίησης και αναθεώρησης των δεδομένων των IBA και συγκέντρωσης νέων δεδομένων για την ορνιθοπανίδα της Ελλάδας. Ο νέος κατάλογος τελικώς περιελάμβανε 196 IBA, οι οποίες αξιολογήθηκαν με τα κριτήρια που είχε θέσει τότε η BirdLife International και παρουσιάστηκαν στην έκδοση 'Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation' (Heath and Evans 2000; Bourdakos and Varelzidou 2000).

Το 2009 δημοσιεύθηκε νέα έκδοση των IBA της Ελλάδας (Πορτόλου *et al.* 2009), στην οποία παρουσιάστηκαν αναθεωρημένα ορνιθολογικά δεδομένα για τα είδη εθνικής σημασίας, χρησιμοποιώντας όλες τις διαθέσιμες πηγές. Στην έκδοση αυτή δεν επιχειρήθηκε αναθεώρηση των κριτηρίων και των ειδών χαρακτηρισμού των IBA, καθώς δεν είχαν παραχωρηθεί από την BirdLife International νέα αριθμητικά πληθυσμιακά όρια (thresholds). Ως εκ τούτου, μέχρι και σήμερα, ισχύουν ακόμη τα πληθυσμιακά κριτήρια του 2000.

Στην τελευταία Στρατηγική της Ελληνικής ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ Εταιρείας (2018-23) αποφασίστηκε η συνολική αναθεώρηση των IBA μέχρι το 2023, εφαρμόζοντας τα νέα αριθμητικά πληθυσμιακά όρια (thresholds) που ολοκληρώθηκαν από την BirdLife International μέσα στο 2021. Τα νέα αριθμητικά πληθυσμιακά όρια, όπως και τα ίδια τα κριτήρια έχουν αλλάξει σημαντικά συγκριτικά με πριν από δύο δεκαετίες με αποτέλεσμα να είναι διαφορετικά τα είδη που θα πληρούν κριτήριο πλέον σε κάθε IBA. Η διαδικασία εφαρμογής των κριτηρίων θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με τους Φορείς Διαχείρισης των περιοχών καθώς και τοπικούς γνώστες και εθελοντές της Ορνιθολογικής.

1.5 Πηγές δεδομένων

Για την αναθεώρηση των ορνιθολογικών δεδομένων στην παρούσα αναφορά, χρησιμοποιήθηκαν πολλαπλές πηγές που αφορούν κυρίως τα προγράμματα παρακολούθησης της Ελληνικής ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ Εταιρείας:

- [Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας](#)
- [Μεσογειακές Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών](#)
- [Ευρωπαϊκός Άτλαντας των Αναπαραγόμενων Πουλιών](#)
- [Πρόγραμμα Παρακολούθησης των Κοινών Αναπαραγόμενων Πουλιών](#)

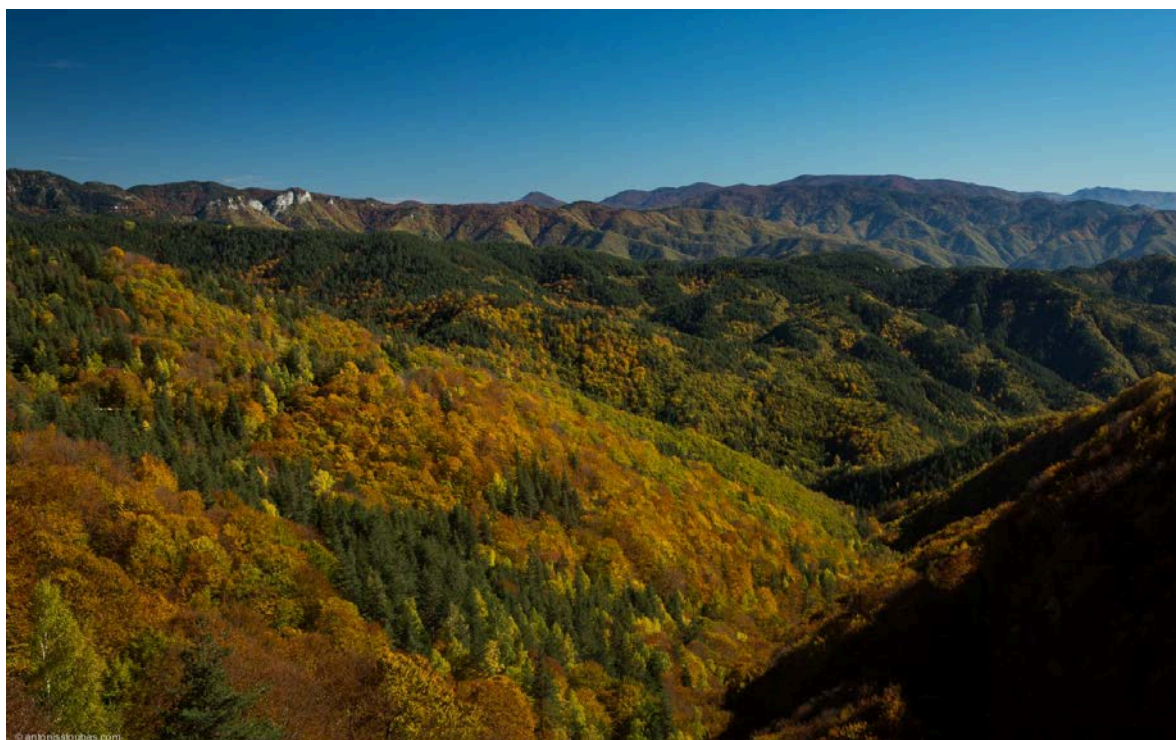
Στα προγράμματα αυτά συμμετέχουν εθελοντές από το δίκτυο των εθελοντών - ορνιθοπαρατηρητών της και περιγραφή του κάθε προγράμματος υπάρχει στο Παράρτημα 1. Επιπλέον, δεδομένα αντλήθηκαν και παραχωρήθηκαν από τα προγράμματα παρακολούθησης του Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης (*Έποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών ορνιθοπανίδας στο Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης*) και το *Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ειδών Ορνιθοπανίδας* του ΦΔ Οροσειράς Ροδόπης).

2. Αναθεώρηση δεδομένων περιοχών προγράμματος

2.1 IBA GR014 - Κεντρική Ροδόπη και κοιλάδα Νέστου

Η περιοχή IBA GR014 – Κεντρική Ροδόπη και κοιλάδα Νέστου περιλαμβάνει το κεντρικό τμήμα της οροσειράς της Ροδόπης, μία οροσειρά με κατεύθυνση ΒΔ-ΝΑ έκτασης 13.000 km² και υψόμετρο που κυμαίνεται μεταξύ 300-1600m (Χάρτης 1). Συνορεύει στα δυτικά με το όρος Φαλακρό και ανατολικά φτάνει μέχρι το Όρος Κούλα (Ξάνθη). Στα Βόρεια η περιοχή εκτείνεται έως τα σύνορα με τη Βουλγαρία, ενώ η κοιλάδα και η τεχνητή λίμνη του Νέστου στο φράγμα του Θησαυρού αποτελεί το νότιο όριό της.

Δάσος Φραχτού – Photo: Αντώνης Στούμπας © Αρχείο ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ

Συνολικά παρατηρούνται τέσσερις ζώνες βλάστησης στις οποίες πρωταγωνιστούν ψυχρόφιλα δάση που συνήθως απαντώνται στη Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη. Η ζώνη της δρυός (300-800μ.) με κυρίαρχα είδη τα *Quercus frainetto*, *Quercus pubescens* και *Quercus dalechampii*, η ζώνη οξιάς - ελάτης από τα 800μ. έως τα 1.000μ., με αντιπροσωπευτικότερα είδη τα *Fagus sylvatica*, *Abies borisii-regis*, *Pinus nigra*, *Salix alba*, *Populus tremula*, *Betula pendula*, η ζώνη της Μαύρης Πεύκης (*Pinus nigra*) που απλώνεται σε μίξη με την προηγούμενη και την επόμενη ζώνη και, τέλος, η ζώνη των ψυχρόβιων κωνοφόρων πάνω από τα 1.000 μέτρα με μικτές συστάδες Δασικής Πεύκης (*Pinus sylvestris*), Ερυθρελάτης (*Picea abies*) και Σημύδας (*Betula pendula*). Επίσης, σε αυτό το υψόμετρο συναντάται και αζωνική βλάστηση με τυρφώνες όπου κυριαρχούν τα βρύα, οι ξηρές χορτολιβαδικές εκτάσεις με *Festuca* spp. καθώς και οι βραχώδεις εξάρσεις, τα φαράγγια και τα λιβάδια στην υποαλπική ζώνη. Κατά μήκος των ρεμάτων και των χειμάρρων κυριαρχούν τα σκλήθρα (*Alnus* spp.) και οι Ιτιές (*Salix fragilis*). Η εκτεταμένη δασική γη, η οποία περιλαμβάνει τα παρθένα δάση οξιάς και κωνοφόρων (όπως τα αδιατάρακτα φυσικά οικοσυστήματα του

Παρθένου Δάσους Φρακτού και του Δάσους της Τσίχλας και της Χαϊντούς), είναι από τα πιο παραγωγικά δάση της Ελλάδας.

Η περιοχή της Κεντρικής Ροδόπης και της κοιλάδας του Νέστου είναι μια από τις πιο πλούσιες σε βιοποικιλότητα στη Ελλάδα και την Ευρώπη. Φιλοξενεί ένα σημαντικό κατάλογο ειδών ορνιθοπανίδας (139 είδη, βλ. ιστοσελίδα Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης - [ΦΔΟΡ](#)) και θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική για τα πουλιά των ορεινών δασών. Η Ροδόπη είναι κυρίως γνωστή καθώς αποτελεί ένα από τα ελάχιστα μέρη στην Ελλάδα όπου απαντώνται και αναπαράγονται τα δύο είδη τετραονιδών, ο Αγριόκουρκος και η Δασόκοτα. Επιπλέον, είναι ίσως το μόνο μέρος στην Ελλάδα όπου καταγράφονται και τα 8 είδη δρυοκολάπτη. Η περιοχή επίσης είναι σημαντική για έναν μεγάλο αριθμό ημερόβιων και νυχτόβιων αρπακτικών πουλιών, όπως ο Χρυσαιτός, ο Σταυραετός, ο Πετρίτης, ο Σφηκιάρης, ο Φιδαετός, ο Μπούφος, η Σπουργιτόγλαυκα και ο Αιγωλιός. Τέλος, μεγάλη σημασία έχει και η παρουσία του Ασπροπάρη.

Η περιοχή αναγνωρίστηκε ως IBA για πρώτη φορά το 1989 (Grimmet & Jones 1989), ενώ αρχικά παρουσιάστηκε με τον κωδικό και την ονομασία 'GR010 Κεντρική Ροδόπη και κοιλάδα Νέστου (Δράμα)' στην πρώτη εθνική έκδοση των IBA της Ελλάδας (Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία 1994). Το 2000 στην έκδοση της BirdLife International 'Important Bird Areas in Europe' (Heath & Evans 2000) όπου εφαρμόστηκαν και δημοσιεύθηκαν για πρώτη φορά πληθυσμιακά κριτήρια στις IBA της Ευρώπης, παρουσιάστηκαν και τα ορνιθολογικά δεδομένα και τα πληθυσμιακά κριτήρια όλων των IBA στην Ελλάδα. Η συγκεκριμένη περιοχή εντάχθηκε στην εθνική λίστα των IBA και έλαβε πλέον τον σημερινό κωδικό και την ονομασία - '**GR014 Κεντρική Ροδόπη και κοιλάδα Νέστου**' καθώς βρέθηκε ότι πληρούσε πληθυσμιακά κριτήρια για 3 είδη (βλ. Πίνακα 1), τον Πράσινο Δρυοκολάπτη, τον Μεσαίο Δρυοκολάπτη και τον Βουνοφυλλοσκόπο (προτού χωριστεί το είδος σε *Phylloscopus bonelli* και *P. orientalis*), και ως εκ τούτου πιστοποιήθηκε ότι η περιοχή πληρούσε τα πληθυσμιακά κριτήρια και για ένταξη στο δίκτυο Natura 2000 ως ΖΕΠ.

7

Πίνακας 1: Κατάλογος ειδών εθνικής σημασίας και ειδών χαρακτηρισμού στην αρχική έκθεση της IBA GR014 (Heath & Evans 2000)

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Έτος	Cons_stat	Abun	Accur	N2000
Δασόκοτα	<i>Bonasa bonasia</i>	1989	R			
Αγριόκουρκος	<i>Tetrao urogallus</i>	1989	R			
Μπούφος	<i>Bubo bubo</i>	1989	R			
Φιδαετός	<i>Circaetus gallicus</i>	1989	B			
Μελισσοφάγος	<i>Merops apiaster</i>	1989	B			
Πράσινος Δρυοκολάπτης	<i>Picus viridis</i>	1989	R	C	U	B2
Μεσαίος Δρυοκολάπτης	<i>Leipicus medius</i>	1989	R	F	U	C6
Πετρίτης	<i>Falco peregrinus</i>	1989	R			
Βουνοφυλλοσκόπος	<i>Phylloscopus bonelli</i> *	1992	B	F	B	B3
Μαυροτσιροβάκος	<i>Sylvia melanocephala</i>	1989	B			
Κοκκινότσιροβάκος	<i>Sylvia cantillans</i>	1989	B			
Χιονοψάλτης	<i>Prunella collaris</i>	1989	R			

*Προτού χωριστεί το είδος σε *Phylloscopus bonelli* και *P. orientalis*

Επεξηγήσεις πίνακα: (ταξινομική σειρά σύμφωνα με BirdLife International (2016) Handbook of the Birds of the World and BirdLife International digital checklist of the birds of the world. [Version 9.](#))

Cons_stat / Καθεστώς παρουσίας: Κωδικός που αναφέρεται στο καθεστώς παρουσίας του είδους.

R = Resident / Μόνιμο: είδος που απαντάται τακτικά όλο το έτος (και κατά συνέπεια αναπαράγεται κατά τη διάρκεια της κατάλληλης περιόδου) στην IBA.

B = Breeding / Αναπαραγόμενος επισκέπτης: είδος που επισκέπτεται τακτικά την IBA κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου και αναπαράγεται σε αυτήν.

non-B = Non-breeding (during breeding season) / Μη-αναπαραγόμενος επισκέπτης (κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου): είδος που επισκέπτεται τακτικά την IBA κατά την αναπαραγωγική περίοδο, αλλά δεν επιχειρεί να αναπαραχθεί σε αυτήν (συναθροίζεται κατά το τέλος της αναπαραγωγικής περιόδου ή φωλιάζει εκτός IBA και τρέφεται σε αυτήν την IBA).

W = Non-breeding visitor / Μη-αναπαραγόμενος επισκέπτης: είδος που επισκέπτεται τακτικά την IBA εκτός της αναπαραγωγικής περιόδου (παλαιότερη κατηγορία 'Χειμερινός επισκέπτης – Wintering', δηλ. μεταναστευτικό είδος που επισκέπτεται την IBA για να 'ξεχειμωνιάσει').

P = Passage - Περαιστικός επισκέπτης: είδος που επισκέπτεται τακτικά την IBA για μία σχετικά μικρή περίοδο (ή περιόδους) της χρονιάς κατά τη μετανάστευση ανάμεσα στις περιοχές αναπαραγωγής και ξεχειμωνιάσματος.

U = Unknown – Άγνωστο: Το καθεστώς παρουσίας του είδους στην IBA είναι ακόμη άγνωστο.

Abundance / Αφθονία: Σημειώνεται η κατηγορία Αφθονίας μόνο στην περίπτωση που δεν υπάρχει ακριβής μέτρηση πληθυσμού.

A = Abundant - Άφθονο: απαντάται σε μεγάλους αριθμούς σε ενδιαίτηματα που προτιμά

C = Common - Κοινό: απαντάται μεμονωμένα ή σε μικρούς αριθμούς σε ενδιαίτηματα που προτιμά

F = Frequent - Συχνό: απαντάται συχνά, αλλά όχι πάντα, σε ενδιαίτηματα που προτιμά

U = Uncommon - Ασυνήθιστο: απαντάται σποραδικά σε ενδιαίτηματα που προτιμά

R = Rare - Σπάνιο: παρατηρείται σπάνια (συνήθως λιγότερες από 10 καταγραφές)

P = Present - Παρόν: απαντάται στην περιοχή αλλά δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί η αφθονία του

Accuracy / Ποιότητα δεδομένων: Αναφέρεται στην πιθανή ακρίβεια των δεδομένων.

A = Good - Καλή: βασισμένη σε αξιόπιστα και πλήρη ή αντιπροσωπευτικά ποσοτικά δεδομένα (καταγραφές, παρακολούθηση πληθυσμού)

B = Medium - Μέτρια: βασισμένη σε αξιόπιστα αλλά ατελή ή μερικώς αντιπροσωπευτικά ποσοτικά δεδομένα (καταγραφές, παρακολούθηση πληθυσμού)

C = Poor - Ελλιπής: βασισμένη σε ποιοτική πληροφορία, αλλά χωρίς (ή πιθανώς μη-αξιόπιστα / μη-αντιπροσωπευτικά) ποσοτικά δεδομένα (καταγραφές, παρακολούθηση πληθυσμού)

U = Unknown – Άγνωστη

N2000: Εμφανίζονται τα κριτήρια χαρακτηρισμού τα οποία πληροί το είδος στην IBA σύμφωνα με την έκδοση Heath & Evans 2000. Τα είδη χαρακτηρισμού σημειώνονται με σκίαση.

Στην πιο πρόσφατη έκδοση των IBA της Ελλάδας (Πορτόλου *et al.* 2009), δημοσιεύθηκαν νεότερα ορνιθολογικά δεδομένα για τα είδη εθνικής σημασίας, χρησιμοποιώντας όλες τις διαθέσιμες πηγές (Πίνακας 2). Παρόλα αυτά, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, δεν ήταν δυνατή η αναθεώρηση των κριτηρίων και των ειδών χαρακτηρισμού, καθώς δεν ήταν διαθέσιμα νέα πληθυσμιακά όρια (thresholds). Ως εκ τούτου, μέχρι και σήμερα, επίσημα ισχύουν ακόμη τα πληθυσμιακά κριτήρια του 2000.

Πίνακας 2: Κατάλογος ειδών εθνικής σημασίας και χαρακτηρισμού στην έκδοση της IBA GR014 (Πορτόλου *et al.* 2009)

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Abun	Min	Max	Unit	Accur	Method
Δασόκοτα	<i>Bonasa bonasia</i>	1989	R		100	300	I	B	
Αγριόκουρκος	<i>Tetrao urogallus</i>	1989	R		330	380	I	B	
Μαύρος Πελαργός	<i>Ciconia nigra</i>	1989	B	P				U	
Κορμοράνος	<i>Phalacrocorax carbo</i>	2014	B		10	10	P	A	1 [^]
Σπουργιτόγλαυκα	<i>Glaucidium passerinum</i>	2008	R	P				C	
Αιγυλιός	<i>Aegolius funereus</i>	1998	R	F				B	
Σφηκιάρης	<i>Pernis apivorus</i>	2008	B	P				C	
Ασπροπάρης	<i>Neophron percnopterus</i>	2008	B		1	0	P	C	
Χρυσαιτός	<i>Aquila chrysaetos</i>	1998	R		1	1	P	B	

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Abun	Min	Max	Unit	Accur	Method
Γερακαετός	<i>Hieraetus pennatus</i>	1989	B	P				U	
Σταχτής Δρυοκολάπτης	<i>Picus canus</i>	1998	R	P				C	
Πράσινος Δρυοκολάπτης	<i>Picus viridis</i>	1989	R	C				U	
Μαύρος Δρυοκολάπτης	<i>Dryocopus martius</i>	1998	R	P				C	
Τριδάχτυλος Δρυοκολάπτης	<i>Picoides tridactylus</i>	1998	R	P				C	
Μεσαίος Δρυοκολάπτης	<i>Leiorpicus medius</i>	1989	R	F				U	
Λευκωνώτης Δρυοκολάπτης	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1998	R	P				C	
Βουνοφυλλοσκόπος	<i>Phylloscopus bonelli*</i>	1992	B	F				B	

*Προτού χωριστεί το είδος σε *Phylloscopus bonelli* και *P. orientalis*

^ Εθνική Απογραφή Ερωδιών

Επεξηγήσεις πίνακα: βλ. Πίνακα 1 συμπεριλαμβανομένων και των παρακάτω σημειώσεων

Min και Max (μέγεθος πληθυσμού): Εκτίμηση του ελάχιστου και του μέγιστου μεγέθους του πληθυσμού του κάθε είδους. Εάν το μέγεθος του πληθυσμού είναι ακριβώς γνωστό, οι τιμές για μέγιστο και ελάχιστο μπορεί να είναι οι ίδιες. Εάν η ελάχιστη τιμή είναι αρκετά καλά γνωστή ενώ η μέγιστη τιμή είναι αδύνατο να υπολογιστεί, το πεδίο 'Max' συμπληρώνεται με μηδέν. Αν ούτε μία ευρεία εκτίμηση δεν είναι δυνατή τότε συμπληρώνεται το πεδίο "Αφθονία" αντί για τα 'Min' και 'Max'. Όταν τα πληθυσμιακά στοιχεία αποτελούν τον μέσο όρο μιας σειράς ετών τότε συμπληρώνεται αυτή στο πεδίο 'Min' και 'Max'.

Unit / Μονάδα μέτρησης: Μονάδα μέτρησης στην οποία εκτιμήθηκε ο πληθυσμός.

P: Breeding pairs / Αναπαραγόμενα ζευγάρια

P*: Incubating breeding pairs / Αναπαραγόμενα ζευγάρια που επωάζουν

I: Individuals / Άτομα

I*: Individuals (adults and juveniles) / Άτομα (ενήλικα και νεαρά)

A: Adults only / Ενήλικα μόνο

F: Females only / Θηλυκά άτομα

M: Males only / Αρσενικά άτομα

N: Nests / Φωλιές

U: Unknown / Άγνωστο

Method / Μέθοδος Εκτίμησης Πληθυσμού: Ποιά μέθοδος χρησιμοποιήθηκε για να συλλεχθούν τα στοιχεία.

1 - Από παρατήρηση βασίστηκαν σε πλήρεις καταγραφές πληθυσμών (complete population counts)

2 - Εκτιμήθηκαν (άμεσα): βασίστηκαν σε καταγραφές (surveys)

3 - Εκτιμήθηκαν (έμμεσα): βασίστηκαν σε σαφή υπολογισμό της εκτιμώμενης Κατελυμμένης Περιοχής και εκτιμώμενης πυκνότητας του πληθυσμού προερχόμενο από σχετικά είδη

4 - Προέκυψε συμπερασματικά: βασίστηκαν σε έμμεσες αποδείξεις / μαρτυρίες σε μονάδες μέτρησης αριθμού ατόμων, π.χ. σε αριθμό ατόμων που έχουν συλληφθεί για εμπόριο

5 - Υπόθεση: καλύτερη υπόθεση βασισμένη σε τυχαίες / περιστασιακές αποδείξεις / μαρτυρίες σε μονάδες μέτρησης άλλες από αυτήν του αριθμού ατόμων π.χ. καλύτερη υπόθεση βασισμένη σε διαισθητική γνώση της οικολογίας και της κατανομής του είδους

6 - Άγνωστη

Το 2010, στο πλαίσιο του έργου 'Πρόγραμμα επαναξιολόγησης 69 Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά για τον χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας. Σύνταξη σχεδίων δράσης για την προστασία των ειδών προτεραιότητας' (Ξηρουχάκης 2009) πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση, οριοθέτηση και χαρακτηρισμός της IBA GR014 ως ΖΕΠ. Μέχρι τότε ως περιοχή ΖΕΠ είχε θεσπιστεί μόνο μια μικρή περιοχή (570 ha) που συμπεριελάμβανε το Παρθένο Δάσος Κεντρικής Ροδόπης (GR1140007). Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος το 2010, η ΖΕΠ GR1140007 αντικαταστάθηκε και ενσωματώθηκε στη σημερινή ΖΕΠ (105948,3 ha) με κωδικό GR1140008. Η περιοχή ΖΕΠ πλέον καλύπτει το 78,5% της έκτασης της IBA.

Στο πλαίσιο του παραπάνω έργου δεν άλλαξε σημαντικά ο κατάλογος των ειδών που έχουν καταγραφεί στην IBA, αλλά για αρκετά είδη εκτιμήθηκε με μεγαλύτερη ακρίβεια το μέγεθος του πληθυσμού τους. Στον Πίνακα 3 παρουσιάζονται τα είδη που βρέθηκαν να πληρούν κριτήριο χαρακτηρισμού C6 (βλ. Παράρτημα 2).

Συγκεκριμένα τα 9 είδη χαρακτηρισμού ήταν (και είναι ακόμη) η Δασόκοτα, ο Αγριόκουρκος, ο Γερακοσιροβάκος καθώς και 6 είδη Δρυοκολάπτη: Σταχτής, Μαύρος, Μεσαίος, Λευκονώτης, Βαλκανικός και Τριδάχτυλος Δρυοκολάπτης. Επιπλέον, αναγνωρίστηκαν ως είδη οριοθέτησης τα αρπακτικά Σφηκιάρης, Ασπροπάρης, Φιδαετός, Γερακίνα, Χρυσαιτός, Πετρίτης και καθώς και ο Μαυροπελαργός, ο Στραβολαίμης, ο Αετομάχος και ο Χιονοκότσυφας. Παρόλα αυτά, καθώς στόχος του έργου ήταν η αξιολόγηση και οριοθέτηση των IBA ως ΖΕΠ, τα πληθυσμιακά δεδομένα των ειδών της περιοχής δεν αξιολογήθηκαν σχετικά με τα διεθνή και Ευρωπαϊκά πληθυσμιακά όρια, επομένως δεν εφαρμόστηκαν τα Α και Β κριτήρια των IBA.

Πίνακας 3: Κατάλογος ειδών εθνικής σημασίας και χαρακτηρισμού στην έκθεση της IBA GR014 (Ξηρουχάκης 2009)

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Cons_stat	Min	Max	Unit
Δασόκοτα	<i>Bonasa bonasia</i>	B	2	0	P
Αγριόκουρκος	<i>Tetrao urogallus</i>	B	150	200	P
Μαύρος Πελαργός	<i>Ciconia nigra</i>	B	2	4	P
Κορμοράνος	<i>Phalacrocorax carbo</i>	B			
Σπουργιτόγλαυκα	<i>Glaucidium passerinum</i>	B			
Σφηκιάρης	<i>Pernis apivorus</i>	B	12	18	P
Ασπροπάρης	<i>Neophron percnopterus</i>	B	1	1	P
Φιδαετός	<i>Circaetus gallicus</i>	B	8	8	P
Χρυσαιτός	<i>Aquila chrysaetos</i>	B	2	2	P
Γερακαετός	<i>Hieraetus pennatus</i>	B			
Γερακίνα	<i>Buteo buteo</i>	B	50	60	P
Μελισσοφάγος	<i>Merops apiaster</i>	B			
Στραβολαίμης	<i>Jynx torquilla</i>	B	2	0	P
Σταχτής Δρυοκολάπτης	<i>Picus canus</i>	B	19	0	P
Πράσινος Δρυοκολάπτης	<i>Picus viridis</i>	B			
Μαύρος Δρυοκολάπτης	<i>Dryocopus martius</i>	B	200	300	P
Τριδάχτυλος Δρυοκολάπτης	<i>Picoides tridactylus</i>	B	4	0	P
Μεσαίος Δρυοκολάπτης	<i>Leiopicus medius</i>	B	0	100	P
Λευκονώτης Δρυοκολάπτης	<i>Dendrocopos leucotos</i>	B	5	0	P
Βαλκανικός Δρυοκολάπτης	<i>Dendrocopos syriacus</i>	B	100	0	P
Πετρίτης	<i>Falco peregrinus</i>	B	3	3	P
Αετομάχος	<i>Lanius collurio</i>	B	100	0	P
Δυτικός Βουνοφυλλοσκόπος	<i>Phylloscopus bonelli</i>	B			
Γερακοσιροβάκος	<i>Sylvia nisoria</i>	B	1	0	P
Μαυροσιροβάκος	<i>Sylvia melanocephala</i>	B			
Κοκκιντσιροβάκος	<i>Sylvia cantillans</i>	B			
Χιονοκότσυφας	<i>Turdus torquatus</i>	B	1	0	P
Χιονοψάλτης	<i>Prunella collaris</i>	B			

Πεξηγήσεις πίνακα: Με σκίαση τα είδη που βρέθηκαν ότι πληρούν το κριτήριο χαρακτηρισμού C6

Το 2017, με πρωτοβουλία του Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης, ξεκίνησαν καταγραφές στους υγροτόπους που βρίσκονται εντός της IBA και της ΖΕΠ στο πλαίσιο του προγράμματος Μεσοχειμωνιάτικων Καταμετρήσεων Υδρόβιων Πουλίων (ΜΕΚΥΠ) που συντονίζει η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία (βλ. Παράρτημα 1 & Χάρτη 1). Οι υγρότοποι που προστέθηκαν στο

πρόγραμμα ΜΕΚΥΠ και βρίσκονται εντός της περιοχής ΙΒΑ αποτελούν τους (από Δυτικά προς Ανατολικά):

- Υγρότοπος Ποταμών
- Υγρότοπος Παππάδων
- Ταμιευτήρας Θησαυρού
- Ταμιευτήρας Πλατανόβρυσης

Στους Πίνακες 4 και 5 παρουσιάζονται τα δεδομένα των ειδών που καταγράφηκαν να διαχειμάζουν στους παραπάνω υγροτόπους κατά τη διάρκεια των ΜΕΚΥΠ. Οι ταμιευτήρες Θησαυρού και Πλατανόβρυσης παρουσιάζουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον από αριθμούς και είδη υδρόβιων ειδών, καθώς και αρπακτικών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η τακτική παρουσία Νανοπρίστη στην περιοχή.

Πίνακας 4: Συνολικές καταμετρήσεις υδρόβιων πουλιών στους υγροτόπους της ΙΒΑ GR014 (Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης)

Υγρότοπος	2017		2018		2019		2020		2021	
	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N
Περιοχή Ποταμών	121	6	89	4	1	1	146	5	26	5
Περιοχή Παππάδων	33	7	9	2	13	3	8	3	10	2
Ταμιευτήρας Θησαυρού	54	11	37	4	41	3	69	4	44	4
Ταμιευτήρας Πλατανόβρυσης	165	7	117	5	132	6	195	4	28	4

Πεξηγήσεις πίνακα: S - το άθροισμα των ατόμων των υδρόβιων ειδών και N ο αριθμός των ειδών ανά υγρότοπο.

Πίνακας 5: Συγκεντρωτικά δεδομένα των ΜΕΚΥΠ στους υγροτόπους της ΙΒΑ GR014 για την περίοδο 2017-21 (Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης)

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Min	Max	Unit	Accur	Method
Κοινός Κύκνος	<i>Cygnus olor</i>	2017-21	W	3	3	l	A	1
Ασπρομέτωπη Χήνα	<i>Anser albifrons</i>	2017-21	W	1	1	l	A	1
Νανοπρίστης	<i>Mergellus albellus</i>	2017-21	W	2	12	l	A	1
Θαλασσοπρίστης	<i>Mergus serrator</i>	2017-21	W	3	3	l	A	1
Βαρβάρα	<i>Tadorna tadorna</i>	2017-21	W	7	7	l	A	1
Φερεντίνι	<i>Netta rufina</i>	2017-21	W	5	5	l	A	1
Γκισάρι	<i>Aythya ferina</i>	2017-21	W	6	8	l	A	1
Χουλιάροπαπια	<i>Spatula clypeata</i>	2017-21	W	3	3	l	A	1
Καπακλής	<i>Mareca strepera</i>	2017-21	W	6	8	l	A	1
Σφυριχτάρι	<i>Mareca penelope</i>	2017-21	W	2	16	l	A	1
Πρασινοκέφαλη Πάπια	<i>Anas platyrhynchos</i>	2017-21	W	33	310	l	A	1
Κιρκίρι	<i>Anas crecca</i>	2017-21	W	6	33	l	A	1
Νανοβουτηχτάρι	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	2017-21	W	9	25	l	A	1
Κοκκινοβουτηχτάρι	<i>Podiceps grisegena</i>	2017-21	W	1	1	l	A	1
Σκουφοβουτηχτάρι	<i>Podiceps cristatus</i>	2017-21	W	1	16	l	A	1
Μαυροβουτηχτάρι	<i>Podiceps nigricollis</i>	2017-21	W	3	3	l	A	1
Νεροκοτσέλα	<i>Rallus aquaticus</i>	2017-21	W	1	1	l	A	1
Νερόκοτα	<i>Gallinula chloropus</i>	2017-21	W	4	6	l	A	1
Φαλαρίδα	<i>Fulica atra</i>	2017-21	W	5	136	l	A	1
Σταχτοτσικνιάς	<i>Ardea cinerea</i>	2017-21	W	2	6	l	A	1

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Min	Max	Unit	Accur	Method
Αργυροτσικνιάς	<i>Ardea alba</i>	2017-21	W	1	4	I	A	1
Λευκοτσικνιάς	<i>Egretta garzetta</i>	2017-21	W	2	2	I	A	1
Λαγγόνα	<i>Microcarbo pygmaeus</i>	2017-21	W	1	1	I	A	1
Κορμοράνος	<i>Phalacrocorax carbo</i>	2017-21	W	13	56	I	A	1
Ασημόγλαρος	<i>Larus michahellis</i>	2017-21	W	20	20	I	A	1
Στικταετός	<i>Clanga clanga</i>	2017-21	W	1	1	I	A	1
Καλαμόκιρκος	<i>Circus aeruginosus</i>	2017-21	W	3	6	I	A	1
Χειμωνόκιρκος	<i>Circus cyaneus</i>	2017-21	W	1	1	I	A	1
Ξεφτέρι	<i>Accipiter nisus</i>	2017-21	W	1	1	I	A	1
Θαλασσαετός	<i>Haliaeetus albicilla</i>	2017-21	W	1	2	I	A	1
Γερακίνα	<i>Buteo buteo</i>	2017-21	W	5	14	I	A	1
Αλκούνη	<i>Alcedo atthis</i>	2017-21	W	1	4	I	A	1
Βραχοκιρκίνεζο	<i>Falco tinnunculus</i>	2017-21	W	2	2	I	A	1
Κόρακας	<i>Corvus corax</i>	2017-21	W	2	6	I	A	1
Κουρούνα	<i>Corvus corone</i>	2017-21	W	1	1	I	A	1

Σημείωση: Από τον κατάλογο έχουν αφαιρεθεί τα μικρόπουλα καθώς οι ΜΕΚΥΠ δεν θεωρείται κατάλληλη μέθοδος για την καταγραφή τους

Στο πλαίσιο του προγράμματος EBBA2 (βλ. Παράρτημα 1) πραγματοποιήθηκαν καταγραφές ακολουθώντας τυποποιημένη μεθοδολογία κατά την αναπαραγωγική περίοδο 2016-18. Συνολικά καλύφθηκαν 18 από τα 24 τετράγωνα (10x10km) που βρίσκονται εντός της περιοχής IBA (βλ. Χάρτη 2). Στα 13 από τα 18, θεωρείται ότι έχουν καταγραφεί τα περισσότερα από τα αναπαραγόμενα είδη της περιοχής. Καταγραφές αναπαραγόμενων πουλιών από τα 10x10km τετράγωνα ενσωματώθηκαν σε επίπεδο 50x50km τετραγώνου και δημοσιεύθηκαν στην έκδοση Keller *et al.* 2020 (βλ. Παράρτημα 4). Συνολικά, σε επίπεδο 10x10km τετραγώνων καταγράφηκαν 75 αναπαραγόμενα είδη, ενώ σε επίπεδο 50x50km τετραγώνων 142 αναπαραγόμενα είδη (τα δύο 50x50km τετράγωνα καλύπτουν μεγαλύτερη περιοχή από την IBA, βλ. Χάρτη 2). Στο Πίνακα 6 παρουσιάζονται τα αναπαραγόμενα είδη καθώς και η μέγιστη ένδειξη αναπαραγωγής που καταγράφηκε ανά είδος.

Πίνακας 6: Συγκεντρωτικά δεδομένα των αναπαραγόμενων ειδών πουλιών της IBA GR014 για την περίοδο 2016-18

Είδος	Max_BC 50x50km	Max_BC 10x10km
<i>Accipiter brevipes</i>	16	
<i>Accipiter gentilis</i>	16	
<i>Accipiter nisus</i>	16	
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	16	
<i>Acrocephalus palustris</i>		1
<i>Aegithalos caudatus</i>	8	1
<i>Aegolius funereus</i>	16	1
<i>Alcedo atthis</i>	3	
<i>Alectoris graeca</i>	16	4
<i>Anthus campestris</i>	16	
<i>Anthus spinoletta</i>	16	

Είδος	Max_BC 50x50km	Max_BC 10x10km
<i>Anthus trivialis</i>	16	2
<i>Apus apus</i>	16	
<i>Apus melba</i>	16	
<i>Apus pallidus</i>	13	13
<i>Aquila chrysaetos</i>	16	1
<i>Aquila pennata</i>	16	
<i>Aquila pomarina</i>	16	1
<i>Asio otus</i>	16	
<i>Athene noctua</i>	16	1
<i>Burhinus oedicephalus</i>	16	
<i>Buteo buteo</i>	16	4
<i>Carduelis cannabina</i>	16	
<i>Carduelis carduelis</i>	12	
<i>Carduelis spinus</i>	16	
<i>Certhia brachydactyla</i>	16	
<i>Certhia familiaris</i>	14	14
<i>Cettia cetti</i>	16	
<i>Chloris chloris</i>	16	
<i>Ciconia ciconia</i>	16	1
<i>Ciconia nigra</i>	4	4
<i>Cinclus cinclus</i>	16	
<i>Circaetus gallicus</i>	16	3
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	8	8
<i>Columba livia</i>	16	
<i>Columba oenas</i>	4	
<i>Columba palumbus</i>	16	2
<i>Coracias garrulus</i>	16	
<i>Corvus corax</i>	16	1
<i>Corvus corone</i>	16	1
<i>Corvus monedula</i>	16	
<i>Cuculus canorus</i>	16	3
<i>Cyanistes caeruleus</i>	12	1
<i>Delichon urbica</i>	13	1
<i>Dendrocopos leucotos</i>	16	
<i>Dendrocopos major</i>	16	16
<i>Dendrocopos medius</i>	16	1
<i>Dendrocopos minor</i>	16	
<i>Dendrocopos syriacus</i>	1	
<i>Dryocopus martius</i>	16	1
<i>Emberiza calandra</i>	16	1
<i>Emberiza cia</i>	16	3
<i>Emberiza cirulus</i>	16	
<i>Emberiza citrinella</i>	16	

Είδος	Max_BC 50x50km	Max_BC 10x10km
<i>Emberiza hortulana</i>	16	
<i>Emberiza melanocephala</i>	16	
<i>Eremophila alpestris</i>	16	
<i>Erithacus rubecula</i>	16	12
<i>Falco peregrinus</i>	16	
<i>Falco subbuteo</i>	16	
<i>Falco tinnunculus</i>	16	16
<i>Ficedula semitorquata</i>	16	
<i>Fringilla coelebs</i>	16	8
<i>Galerida cristata</i>	16	1
<i>Gallinula chloropus</i>	12	
<i>Garrulus glandarius</i>	16	1
<i>Glaucidium passerinum</i>	16	1
<i>Hippolais pallida</i>	16	
<i>Hirundo daurica</i>	16	1
<i>Hirundo rupestris</i>	13	13
<i>Hirundo rustica</i>	16	1
<i>Jynx torquilla</i>	16	
<i>Lanius collurio</i>	16	1
<i>Lanius minor</i>	16	
<i>Lanius nubicus</i>	4	
<i>Lanius senator</i>	16	
<i>Larus michahellis</i>	1	
<i>Lophophanes cristatus</i>	16	2
<i>Loxia curvirostra</i>	16	1
<i>Lullula arborea</i>	2	
<i>Luscinia megarhynchos</i>	16	
<i>Melanocorypha calandra</i>	16	
<i>Merops apiaster</i>	16	13
<i>Monticola saxatilis</i>	16	
<i>Monticola solitarius</i>	16	1
<i>Montifringilla nivalis</i>	16	
<i>Motacilla alba</i>	16	1
<i>Motacilla flava feldegg</i>	16	
<i>Motacilla cinerea</i>	16	8
<i>Muscicapa striata</i>	16	
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	16	1
<i>Oenanthe hispanica</i>	16	
<i>Oenanthe oenanthe</i>	16	1
<i>Oriolus oriolus</i>	16	1
<i>Parus major</i>	16	2
<i>Passer domesticus</i>	13	
<i>Passer hispaniolensis</i>	16	

Είδος	Max_BC 50x50km	Max_BC 10x10km
<i>Passer montanus</i>	4	
<i>Periparus ater</i>	16	14
<i>Pernis apivorus</i>	16	4
<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	6	6
<i>Phoenicurus ochruros</i>	14	14
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	16	
<i>Phylloscopus collybita</i>	14	14
<i>Phylloscopus orientalis</i>	16	
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	4	2
<i>Pica pica</i>	12	
<i>Picoides tridactylus</i>	16	
<i>Picus viridis</i>	16	1
<i>Picus canus</i>	16	1
<i>Poecile montanus</i>	12	12
<i>Poecile palustris</i>	16	14
<i>Prunella collaris</i>	1	1
<i>Prunella modularis</i>	12	12
<i>Pyrrhocorax graculus</i>	4	4
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	3	3
<i>Regulus ignicapilla</i>	16	2
<i>Regulus regulus</i>	16	2
<i>Remiz pendulinus</i>	16	
<i>Saxicola rubicola</i>	16	
<i>Serinus serinus</i>	16	
<i>Sitta europaea</i>	12	12
<i>Streptopelia decaocto</i>	16	
<i>Streptopelia turtur</i>	16	3
<i>Strix aluco</i>	12	12
<i>Sturnus vulgaris</i>	16	1
<i>Sylvia atricapilla</i>	16	8
<i>Sylvia borin</i>	4	
<i>Sylvia cantillans</i>	16	
<i>Sylvia communis</i>	16	
<i>Sylvia curruca</i>	16	
<i>Sylvia nisoria</i>	16	
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	16	
<i>Tetrao urogallus</i>	16	1
<i>Tetrastes bonasia</i>	16	2
<i>Tichodroma muraria</i>	16	4
<i>Troglodytes troglodytes</i>	16	2
<i>Turdus merula</i>	16	2
<i>Turdus philomelos</i>	16	2
<i>Turdus torquatus</i>	16	

Είδος	Max_BC 50x50km	Max_BC 10x10km
<i>Turdus viscivorus</i>	12	12
<i>Tyto alba</i>	4	
<i>Urupa erops</i>	12	3

Σημείωση: Επεξήγηση Κωδικών Ένδειξης Αναπαραγωγής (Breeding Category)

Max_BC	Κωδικός Ένδειξης Αναπαραγωγής EBBA2
0	Μη-αναπαραγόμενο
1	Παρατηρήθηκε κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου
2	Αρσενικό(ά) που καλεί
3	Παρατηρήθηκε ζευγάρι
4	Πιθανή μόνιμη επικράτεια
5	Ερωτικές επιδείξεις
6	Επίσκεψη πιθανής θέσης φωλιάς
7	Εκνευρισμός ή φωνές ανησυχίας ενήλικων
8	Σύλληψη ενήλικου με ζώνη επώασης
9	Κατασκευή φωλιάς
10	Συμπεριφορά περισπασμού ή ψευδο-τραυματισμού
11	Ανεύρεση χρησιμοποιημένης φωλιάς ή υπολειμμάτων αυγών
12	Πτερωμένοι νεοσσοί
13	Ενήλικα πηγαίνο-έρχονται από ενεργή φωλιά
14	Ενήλικο που μεταφέρει τροφή
15	Φωλιά με αυγά
16	Φωλιά με νεοσσούς

Με την ευκαιρία της παρούσας αναφοράς, η Ορνιθολογική αναζήτησε αναθεωρημένα δεδομένα σχετικά με τα πιο σημαντικά είδη για την περιοχή, τα οποία και παραχώρησε ευγενικά ο Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης. Τα δεδομένα προήλθαν από το πρόγραμμα 'Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών ορνιθοπανίδας στο Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης' που υλοποιήθηκε το 2015-16, καθώς και το 'Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ειδών Ορνιθοπανίδας' που υλοποιεί ετησίως ο ΦΔ Οροσειράς Ροδόπης. Στον Πίνακα 7 παρουσιάζονται στοιχεία για τα πιο σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας της IBA GR014.

16

Πίνακας 7: Αναθεωρημένα δεδομένα για τα είδη ορνιθοπανίδας για τα οποία είναι σημαντική η IBA GR014

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Min	Max	Unit	Accur	Method
Δασόκοτα	<i>Bonasa bonasia</i>	2015-16	R	200	300	P	A	3
Αγριόκουρκος	<i>Tetrao urogallus</i>	2015-16	R	150	180	P	A	3
Μαύρος Πελαργός	<i>Ciconia nigra</i>	2015-16	B	5	8	P	A	2
Κορμοράνος	<i>Phalacrocorax carbo</i>	2021	R	150	170	P	A	2
Σπουργιτόγλαυκα	<i>Glaucidium passerinum</i>	2015-16	R	3	5	P	A	2
Αιγυλιός	<i>Aegolius funereus</i>	2015-16	R	30	50	P	A	2
Σφηκιάρης	<i>Pernis apivorus</i>	2015-16	B	53	79	P	A	3
Ασπροπάρης	<i>Neophron percnopterus</i>	2015-16	non-B	0	1	P	A	2
Χρυσαιετός	<i>Aquila chrysaetos*</i>	2015-16	R	5	6	P	A	1
Γερακαετός	<i>Hieraetus pennatus</i>	2015-16	B	2	4	P	A	2
Σταχτής Δρυοκολάπτης	<i>Picus canus</i>	2015-16	R	180	200	P	A	3
Πράσινος Δρυοκολάπτης	<i>Picus viridis</i>	2015-16	R	150	200	P	A	3
Μαύρος Δρυοκολάπτης	<i>Dryocopus martius</i>	2015-16	R	200	300	P	A	3
Τριδάχτυλος Δρυοκολάπτης	<i>Picoides tridactylus</i>	2015-16	R	4	10	P	A	3
Μεσαίος Δρυοκολάπτης	<i>Leipicus medius</i>	2015-16	R	250	300	P	A	3

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Min	Max	Unit	Accur	Method
Λευκονώτης Δρυοκολάπτης	<i>Dendrocopos leucotos</i>	2015-16	R	70	100	P	A	3
Ανατολικός Βουνοφλλοσκόπος	<i>Phylloscopus orientalis**</i>	2016-18	B	100	0	P	A	2
Γερακοταροβάκος	<i>Sylvia nisoria</i>	2017-19	B	6	0	P	A	3

Πηγή δεδομένων: Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης 2015-16, *Λαυρέντης Σιδηρόπουλος και Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης, ** EBBA2

Εφαρμογή κριτηρίων

Όπως περιγράφεται στην παράγραφο 1.2, συλλέχθηκαν δεδομένα από όλες τις διαθέσιμες πηγές και τα στοιχεία ομαδοποιήθηκαν ανά είδος και εποχή (καθεστώς παρουσίας) στην περιοχή. Στη συνέχεια έγινε σύγκριση των πληθυσμιακών δεδομένων με τα αριθμητικά πληθυσμιακά όρια και ελέγχθηκαν τα IBA κριτήρια που πληροί η περιοχή. Έτσι, η ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ μέσα στο 2022, θα προχωρήσει σε επικοινωνία με την BirdLife International και θα προτείνει τα ακόλουθα κριτήρια:

Πίνακας 8: Νέα πληθυσμιακά κριτήρια που προτείνονται για την IBA GR014

Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Pop_min	Pop_max	Unit	Accur	Method	N2021	N2000
<i>Tetrastes bonasia</i>	2015-2016	R	200	300	P	A	3	C6	
<i>Tetrao urogallus</i>	2015-2016	R	150	180	P	A	3	C6	
<i>Aegolius funereus</i>	2015-2016	R	30	50	P	A	2	C6	
<i>Aquila chrysaetos</i>	2015-2016	R	5	6	P	A	1	C6	
<i>Ciconia nigra</i>	2015-2016	B	5	8	P	A	2	B2a, C6	
<i>Dendrocopos leucotos</i>	2015-2016	R	70	100	P	A	3	C6	
<i>Dryocopus martius</i>	2015-2016	R	200	300	P	A	3	C6	
<i>Dendrocopos syriacus</i>	2010	B	100	0	P	A	1	B2a, C6	
<i>Glaucidium passerinum</i>	2015-2016	R	3	5	P	A	2	C6	
<i>Hieraaetus pennatus</i>	2015-2016	B	2	4	P	A	2	C6	
<i>Leiopicus medius</i>	2015-2016	R	250	300	P	A	3	B2a, C6	C6
<i>Pernis apivorus</i>	2015-2016	B	53	79	P	A	3	C6	
<i>Phylloscopus orientalis</i>	2015-2018	B	100	0	P	A	2	B2a, C6	B3
<i>Picoides tridactylus</i>	2015-2016	R	4	10	P	A	3	C6	
<i>Picus canus</i>	2015-2016	R	180	200	P	A	3	C6	
<i>Picus viridis</i>	2015-2016	R	150	200	P	A	3	-	B2
<i>Mergellus albellus</i>	2017 - 2021	W	2	12	I	A	1	C6	

Πεξηγήσεις πίνακα: βλ. Πίνακα 1 & 2, N2000= Κριτήρια 2000, N2021= Προτεινόμενα νέα κριτήρια

Από τα 3 είδη που πληρούσαν κριτήριο στην προηγούμενη αναθεώρηση (2000), συνεχίζουν να είναι είδη χαρακτηρισμού τα 2, ο Μεσαίος Δρυοκολάπτης και ο Βαλκανικός Δρυοκολάπτης. Ο Πράσινος Δρυοκολάπτης δεν πληροί πλέον κριτήριο σε Ευρωπαϊκό αλλά ούτε και εθνικό

επίπεδο, καθώς είναι μη απειλούμενο είδος και δεν αποτελεί είδος του Παραρτήματος 1 της Οδηγίας της Ε.Ε. για τα Άγρια Πουλιά (2009/147/ΕΚ).

Συνολικά, 16 είδη πληρούν κριτήριο και προτείνονται για είδη χαρακτηρισμού της IBA GR014 (Πίνακας 8). Τουλάχιστον 4 είδη λαμβάνουν **κριτήριο B2a**, συγκεκριμένα ο Μαύρος Πελαργός, ο Μεσαίος Δρυοκολάπτης, ο Βαλκανικός Δρυοκολάπτης και ο Ανατολικός Βουνοφυλλοσκόπος **είδη που το μεγαλύτερο μέρος της εξάπλωσής τους περιορίζεται στην Ευρώπη**. Ο πληθυσμός των παραπάνω ειδών λαμβάνει κριτήριο B2a καθώς η Ελλάδα φιλοξενεί το 1% του Ευρωπαϊκού πληθυσμού του Μαύρου Πελαργού, το 3% του Βαλκανικού Δρυοκολάπτη, το 4% του Μεσαίου Δρυοκολάπτη και το 34% του Ανατολικού Βουνοφυλλοσκόπου ενώ επιπλέον η συγκεκριμένη περιοχή, φιλοξενεί πάνω από το 1% του εθνικού πληθυσμού του κάθε είδους.

Και τα 16 είδη προτείνονται για **κριτήριο C6**, αλλά φυσικά το ποια θα λάβουν τελικώς το κριτήριο θα εξαρτηθεί και από την αναθεώρηση και των υπόλοιπων IBA στην Βόρεια Ελλάδα (NUTS GR1).

Φυσικά η περιοχή συνεχίζει να είναι η σημαντικότερη εθνικά για την αναπαραγωγή της Δασόκοτας και του Αγριόκουρκου, είδη τα οποία πληρούν κριτήριο C6. Το ίδιο κριτήριο αναμένεται να πληρούν και οι υπόλοιποι δρυοκολάπτες, δηλαδή ο Σταχτής, Μαύρος, Τριδάχτυλος και Λευκονώτης Δρυοκολάπτης. Τέλος, τα αρπακτικά είδη Αιγωλιός, Σπουργιτόγλαυκα, Χρυσαιτός, Γερακαετός, Σφηκιάρης, πληρούν κριτήριο C6 καθώς είναι είδη του Παραρτήματος 1 της Οδηγίας της Ε.Ε. για τα Άγρια Πουλιά (2009/147/ΕΚ) και η περιοχή είναι μία από τις πέντε πιο σημαντικές περιοχές στην Βόρεια Ελλάδα για το κάθε είδος. Από τα είδη που έχουν καταγραφεί στις ΜΕΚΥΠ μόνο ο Νανοπρίστης πληροί κριτήριο C6.

Τέλος, η περιοχή έχει σημασία για τη μετανάστευση του Παγκοσμίως Απειλούμενου Ασπροπάρη, και τοπικά σημαντική για τον Κορμοράνο, κανένα όμως κριτήριο δεν πληρούν οι πληθυσμοί τους στην περιοχή.

Τονίζεται ότι πριν να οριστικοποιηθούν τα νέα προτεινόμενα κριτήρια της IBA, θα πρέπει να ελεγχθούν και να αξιολογηθούν από την BirdLife International.

2.2 IBA GR013 - Στενά Νέστου

Η περιοχή IBA GR013 – Στενά Νέστου, είναι μια εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς περιοχή, δυτικά της Ξάνθης, που περιλαμβάνει το φαράγγι του ποταμού Νέστου και τμήμα του Όρους Λεκάνης και του Αχλαδόβουνου (Χάρτης 3). Χαρακτηρίζεται από ψηλές απόκρημνες ορθοπλαγιές, πυκνό παραποτάμιο δάσος, δασωμένες πλαγιές με θαμνώνες μακί (τοπικά υπερβοσκημένους), συστάδες δρυοδάσους, βραχώδεις κορυφές, λιβάδια, μικρές αγροτικές εκτάσεις με φυτοφράχτες, και αμμώδεις και λασπώδεις θέσεις σε νησίδες και τις όχθες του ποταμού.

Στενά Νέστου – Photo: Ρούλα Τρίγκου © Αρχείο ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ

Η περιοχή αποτελεί εξαιρετικό βιότοπο για πλήθος πουλιών, κυρίως αναπαραγόμενα, μεταναστευτικά και διαχειμάζοντα αρπακτικά, όπως το Όρνιο και ο Χρυσαιτός. Στις απότομες ορθοπλαγιές φωλιάζουν Μαύροι Πελαργοί, Μπούφοι, Βραχοτσοπανάκοι και Βραχοχελίδονα, ενώ πλήθος μικρόπουλων αναπαράγονται την άνοιξη στις πυκνόφυτες πλαγιές κατά μήκος του ποταμού.

Από τα Στενά του Νέστου διέρχεται μέσα από σήραγγες η σιδηροδρομική γραμμή Θεσσαλονίκης - Δίκαιας
 Photo: Ρούλα Τρίγκου © Αρχείο ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ

Η περιοχή αναγνωρίστηκε ως IBA για πρώτη φορά το 1989 (Grimmet & Jones 1989), ενώ αρχικά παρουσιάστηκε με τον κωδικό και την ονομασία 'GR009 Στενά Νέστου (Καβάλα, Ξάνθη)' στην πρώτη εθνική έκδοση των IBA της Ελλάδας (Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία 1994). Το 2000 στην έκδοση της BirdLife International 'Important Bird Areas in Europe' (Heath & Evans 2000) όπου εφαρμόστηκαν και δημοσιεύθηκαν για πρώτη φορά πληθυσμιακά κριτήρια στις IBA της Ευρώπης, παρουσιάστηκαν και τα ορνιθολογικά δεδομένα και τα πληθυσμιακά κριτήρια όλων των IBA στην Ελλάδα. Η συγκεκριμένη περιοχή εντάχθηκε στην εθνική λίστα των IBA και έλαβε πλέον τον σημερινό κωδικό και την ονομασία - 'GR013 Στενά Νέστου' καθώς βρέθηκε ότι πληρούσε πληθυσμιακά κριτήρια για 4 είδη (βλ. Πίνακα 9), την Λαγγόνα, το Όρνιο, τον Μπούφο και τον Μελισσοφάγο, και ως εκ τούτου πιστοποιήθηκε ότι η περιοχή πληρούσε τα πληθυσμιακά κριτήρια και για ένταξη στο δίκτυο Natura 2000 ως ΖΕΠ.

Πίνακας 9: Κατάλογος ειδών που έχουν καταγραφεί στην περιοχή IBA GR013, καθώς και τα είδη χαρακτηρισμού στην αρχική έκθεση της IBA GR013 (Heath & Evans 2000)

Επιστημονική Ονομασία	Ελληνική Ονομασία	Έτος	Cons_stat	Min	Max	Unit	N2000
<i>Alectoris chukar</i>	Νησιώτικη Πέρδικα	1996	B				
<i>Coturnix coturnix</i>	Ορτύκι	1996	P				
<i>Tadorna ferruginea</i>	Καστανόπαπια	1996	P				
<i>Anas penelope</i>	Σφυριχτάρι	1996	non-B				
<i>Anas platyrhynchos</i>	Πρασινοκέφαλη Πάπια	1996	R			P	
<i>Anas querquedula</i>	Σαρσέλα	1996	P				
<i>Anas crecca</i>	Κιρκίρι	1996	P				
<i>Aythya ferina</i>	Γκισάρι	1996	non-B				
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Νανοβουτηχτάρι	1996	non-B				
<i>Ciconia nigra</i>	Μαύρος Πελαργός	1996	P	1	2	I	
<i>Ciconia ciconia</i>	Λευκός Πελαργός	1996	P	120	0	I	

Επιστημονική Ονομασία	Ελληνική Ονομασία	Έτος	Cons_stat	Min	Max	Unit	N2000
<i>Nycticorax nycticorax</i>	Νυχτοκόρακας	1996	P	7	0	I	
<i>Ardea cinerea</i>	Σταχτοτσικνιάς	1996	non-B	40	0	I	
<i>Casmerodius albus</i>	Αργυροτσικνιάς	1996	non-B	50	0	I	
<i>Egretta garzetta</i>	Λευκοτσικνιάς	1996	P	40	0	I	
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Λαγγόνα	1996	W	60	0	I	A1, C1
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Κορμοράνος	1996	non-B	200	0	I	
<i>Falco naumanni</i>	Κιρκινέζι	1996	P	5	0	I	
<i>Falco tinnunculus</i>	Βραχοκιρκινέζο	1996	B	15	20	P	
<i>Falco vespertinus</i>	Μαυροκιρκινέζο	1996	P	40	0	I	
<i>Falco eleonora</i>	Μαυροπετρίτης	1996	P	40	0	I	
<i>Falco columbarius</i>	Νανογέρακο	1996	non-B				
<i>Falco subbuteo</i>	Δεντρογέρακο	1996	B	2	4	P	
<i>Falco biarmicus</i>	Χρυσογέρακο	1996	B	1	0	P	
<i>Falco peregrinus</i>	Πετρίτης	1996	B	1	3	P	
<i>Pandion haliaetus</i>	Ψαραετός	1996	P	1	0	I	
<i>Pernis apivorus</i>	Σφηκιάρης	1996	B	2	3	P	
<i>Milvus migrans</i>	Τσίφτης	1996	P				
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Θαλασσαετός	1996	non-B	2	0	I	
<i>Neophron percnopterus</i>	Ασπροπάρης	1996	B	1	2	P	
<i>Gyps fulvus</i>	Όρνιο	1996	B	16	0	I	C6
<i>Aegypius monachus</i>	Μαυρόγυπας	1996	P	1	0	I	
<i>Circaetus gallicus</i>	Φιδαετός	1996	B	2	4	P	
<i>Circus aeruginosus</i>	Καλαμόκιρκος	1996	non-B	12	0	I	
<i>Circus cyaneus</i>	Χειμωνόκιρκος	1996	non-B	6	0	I	
<i>Circus macrourus</i>	Στεπόκιρκος	1996	non-B	1	0	I	
<i>Circus pygargus</i>	Λιβαδόκιρκος	1996	P				
<i>Accipiter brevipes</i>	Σαΐνι	1996	B	2	3	P	
<i>Accipiter nisus</i>	Ξεφτέρι	1996	B	3	6	P	
<i>Accipiter gentilis</i>	Διπλοσάινο	1996	B	2	4	P	
<i>Buteo buteo</i>	Γερακίνα	1996	B	6	10	P	
<i>Buteo rufinus</i>	Αετογερακίνα	1996	B	1	3	P	
<i>Buteo lagopus</i>	Χιονογερακίνα	1996	P				
<i>Aquila pomarina</i>	Κραυγαετός	1996	B	1	0	P	
<i>Aquila clanga</i>	Στικταετός	1996	non-B	3	0	I	
<i>Aquila heliaca</i>	Βασιλαετός	1996	P	1	0	I	
<i>Aquila chrysaetos</i>	Χρυσαιετός	1996	B	2	0	P	
<i>Hieraaetus pennatus</i>	Γερακαετός	1996	P	1	0	I	
<i>Rallus aquaticus</i>	Νεροκοτσέλα	1996	non-B				
<i>Gallinula chloropus</i>	Νερόκοτα	1996	B				
<i>Fulica atra</i>	Φαλαρίδα	1996	R			P	
<i>Burhinus oedipnemos</i>	Πετροτουρλίδα	1996	P				
<i>Haematopus ostralegus</i>	Στρειδοφάγος	1996	P				
<i>Himantopus himantopus</i>	Καλαμοκανάς	1996	P				

Επιστημονική Ονομασία	Ελληνική Ονομασία	Έτος	Cons_stat	Min	Max	Unit	N2000
<i>Vanellus vanellus</i>	Καλημάνα	1996	non-B				
<i>Charadrius dubius</i>	Ποταμοσφυριχτής	1996	B	10	20	P	
<i>Charadrius alexandrinus</i>	Θαλασσοσφυριχτής	1996	P				
<i>Scolopax rusticola</i>	Μπεκάτσα	1996	non-B				
<i>Gallinago media</i>	Διπλομπεκάτσινο	1996	P				
<i>Gallinago gallinago</i>	Μπεκατσίνι	1996	P				
<i>Limosa limosa</i>	Λιμόζα	1996	P				
<i>Numenius arquata</i>	Τουρλίδα	1996	P				
<i>Tringa totanus</i>	Κοκκινοσκέλης	1996	P				
<i>Tringa stagnatilis</i>	Βαλτότρυγγας	1996	P				
<i>Tringa nebularia</i>	Πρασινοσκέλης	1996	non-B				
<i>Tringa ochropus</i>	Δασότρυγγας	1996	non-B				
<i>Tringa glareola</i>	Λασπότρυγγας	1996	non-B				
<i>Tringa glareola</i>	Λασπότρυγγας	1996	P				
<i>Actitis hypoleucos</i>	Ακτίτης	1996	P				
<i>Calidris minuta</i>	Νανοσκαλίδρα	1996	non-B				
<i>Calidris alpina</i>	Λασποσκαλίδρα	1996	non-B				
<i>Calidris ferruginea</i>	Δρεπανοσκαλίδρα	1996	P				
<i>Philomachus pugnax</i>	Μαχητής	1996	P				
<i>Glareola pratincola</i>	Νεροχελίδονο	1996	P				
<i>Larus cachinnans</i>	Ασημόγλαρος της Καστίας	1996	non-B				
<i>Larus ridibundus</i>	Καστανοκέφαλος Γλάρος	1996	P				
<i>Larus ridibundus</i>	Καστανοκέφαλος Γλάρος	1996	non-B				
<i>Larus melanocephalus</i>	Μαυροκέφαλος Γλάρος	1996	P				
<i>Larus minutus</i>	Νανόγλαρος	1996	P				
<i>Sterna hirundo</i>	Ποταμογλάρονο	1996	B	10	30	P	
<i>Sterna albifrons</i>	Νανογλάρονο	1996	P				
<i>Chlidonias hybrida</i>	Μουστακογλάρονο	1996	P				
<i>Chlidonias niger</i>	Μαυρογλάρονο	1996	P				
<i>Columba livia</i>	Αγριοπερίστερο	1996	B				
<i>Columba oenas</i>	Φασσοπερίστερο	1996	R			P	
<i>Columba palumbus</i>	Φάσσα	1996	B				
<i>Streptopelia turtur</i>	Τρυγόνι	1996	B				
<i>Streptopelia decaocto</i>	Δεκαοχτούρα	1996	B				
<i>Cuculus canorus</i>	Κούκος	1996	B				
<i>Tyto alba</i>	Τυτώ	1996	B				
<i>Otus scops</i>	Γκιώνης	1996	B				
<i>Bubo bubo</i>	Μπούφος	1996	B	2	3	P	B2, C6
<i>Strix aluco</i>	Χουχουριστής	1996	B	5	10	P	
<i>Athene noctua</i>	Κουκουβάγια	1996	B				
<i>Asio otus</i>	Νανόμπουφος	1996	B				
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Γιδοβύζι	1996	B				
<i>Tachymarptis melba</i>	Βουνοσταχτάρα	1996	B				

Επιστημονική Ονομασία	Ελληνική Ονομασία	Έτος	Cons_stat	Min	Max	Unit	N2000
<i>Tachymarptis melba</i>	Βουνοσταχτάρα	1996	P				
<i>Apus apus</i>	Σταχτάρα	1996	B				
<i>Apus pallidus</i>	Ωχροσταχτάρα	1996	B				
<i>Coracias garrulus</i>	Χαλκοκουρούνα	1996	B				
<i>Alcedo atthis</i>	Αλκυόνη	1996	R			P	
<i>Merops apiaster</i>	Μελισσοφάγος	1996	B	50	100	P	B2
<i>Uruba erops</i>	Τσαλαπετεινός	1996	B	30	50	P	
<i>Jynx torquilla</i>	Στραβολαίμης	1996	P				
<i>Dendrocopos minor</i>	Νανοδρυοκολάπτης	1996	B	20	30	P	
<i>Dendrocopos medius</i>	Μεσαίος Δρυοκολάπτης	1996	B	5	6	P	
<i>Dendrocopos major</i>	Πευκοδρυοκολάπτης	1996	B	10	20	P	
<i>Dendrocopos syriacus</i>	Βαλκανικός Δρυοκολάπτης	1996	B	10	20	P	
<i>Dryocopus martius</i>	Μαύρος Δρυοκολάπτης	1996	non-B				
<i>Picus viridis</i>	Πράσινος Δρυοκολάπτης	1996	B				
<i>Picus canus</i>	Σταχτής Δρυοκολάπτης	1996	non-B				
<i>Lanius collurio</i>	Αετομάχος	1996	B				
<i>Lanius minor</i>	Σταχτοκεφαλάς	1996	B				
<i>Lanius senator</i>	Κοκκινοκεφαλάς	1996	B				
<i>Lanius nubicus</i>	Παρδαλοκεφαλάς	1996	P				
<i>Oriolus oriolus</i>	Συκοφάγος	1996	B				
<i>Garrulus glandarius</i>	Κίσσα	1996	B				
<i>Pica pica</i>	Καρακάξα	1996	B				
<i>Corvus monedula</i>	Κάργια	1996	B				
<i>Corvus frugilegus</i>	Χαβαρόνι	1996	non-B				
<i>Corvus corone</i>	Μαύρη Κουρούνα	1996	B				
<i>Corvus corax</i>	Κόρακας	1996	B				
<i>Parus palustris</i>	Καστανοπαπαδίτσα	1996	non-B				
<i>Parus lugubris</i>	Κλειδωνάς	1996	B				
<i>Parus ater</i>	Ελατοπαπαδίτσα	1996	non-B				
<i>Parus major</i>	Καλόγερος	1996	B				
<i>Parus caeruleus</i>	Γαλαζοπαπαδίτσα	1996	B				
<i>Remiz pendulinus</i>	Υφάντρα	1996	B				
<i>Riparia riparia</i>	Οχθοχελίδο	1996	B				
<i>Riparia riparia</i>	Οχθοχελίδο	1996	P				
<i>Hirundo rupestris</i>	Βραχοχελίδο	1996	B				
<i>Hirundo rustica</i>	Σταβλοχελίδο	1996	B				
<i>Hirundo daurica</i>	Μιλτοχελίδο	1996	B				
<i>Delichon urbicum</i>	Σπιτοχελίδο	1996	B				
<i>Aegithalos caudatus</i>	Αιγίθαλος	1996	B				
<i>Calandrella brachydactyla</i>	Μικρογαλιάντρα	1996	non-B				
<i>Galerida cristata</i>	Κατσουλιέρης	1996	B				
<i>Lullula arborea</i>	Δεντροσταρήθρα	1996	B	30	50	P	
<i>Alauda arvensis</i>	Σιταρήθρα	1996	R			P	

Επιστημονική Ονομασία	Ελληνική Ονομασία	Έτος	Cons_stat	Min	Max	Unit	N2000
<i>Eremophila alpestris</i>	Χιονάδα	1996	non-B				
<i>Cettia cetti</i>	Ψευταηδόνι	1996	B				
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Σχοινοποταμίδα	1996	B				
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Καλαμποποταμίδα	1996	P				
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Τσιχλοποταμίδα	1996	B				
<i>Hippolais pallida</i>	Ωχροστριτίδα	1996	B				
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Θαμνοφυλλοσκόπος	1996	non-B				
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Θαμνοφυλλοσκόπος	1996	P				
<i>Phylloscopus collybita</i>	Δεντροφυλλοσκόπος	1996	R			P	
<i>Phylloscopus collybita</i>	Δεντροφυλλοσκόπος	1996	P				
<i>Phylloscopus bonelli</i>	Δυτικός Βουνοφυλλοσκόπος	1996	B				
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Δασοφυλλοσκόπος	1996	P				
<i>Sylvia atricapilla</i>	Μαυροσκούφης	1996	B				
<i>Sylvia borin</i>	Κηποτσιροβάκος	1996	P				
<i>Sylvia communis</i>	Θαμνοτσιροβάκος	1996	B				
<i>Sylvia curruca</i>	Βουνοτσιροβάκος	1996	B				
<i>Sylvia hortensis</i>	Μελωδοτσιροβάκος	1996	B				
<i>Sylvia melanocephala</i>	Μαυροτσιροβάκος	1996	B				
<i>Sylvia cantillans</i>	Κοκκινοτσιροβάκος	1996	B				
<i>Panurus biarmicus</i>	Μουστακαλής	1996	non-B				
<i>Regulus regulus</i>	Χρυσοβασιλίσκος	1996	non-B				
<i>Troglodytes troglodytes</i>	Τρυποφράχτης	1996	B				
<i>Sitta europaea</i>	Δεντροσοπανάκος	1996	B				
<i>Sitta neumayer</i>	Δυτικός Βραχοσοπανάκος	1996	B				
<i>Certhia familiaris</i>	Βουνοδεντροβάτης	1996	non-B				
<i>Certhia brachydactyla</i>	Καμποδεντροβάτης	1996	B				
<i>Sturnus roseus</i>	Αγιοπούλι	1996	P				
<i>Sturnus vulgaris</i>	Ψαρόνι	1996	B				
<i>Turdus merula</i>	Κότσυφας	1996	B				
<i>Turdus pilaris</i>	Κεδρότσιχλα	1996	non-B				
<i>Turdus iliacus</i>	Κοκκινότσιχλα	1996	P				
<i>Turdus philomelos</i>	Τσίχλα	1996	R			P	
<i>Turdus philomelos</i>	Τσίχλα	1996	P				
<i>Turdus viscivorus</i>	Τσαρτσάρα	1996	B				
<i>Erithacus rubecula</i>	Κοκκινολαίμης	1996	B				
<i>Luscinia megarhynchos</i>	Αηδόνι	1996	B				
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Καρβουνιάρης	1996	B				
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Φοινίκουρος	1996	P				
<i>Saxicola rubetra</i>	Καστανολαίμης	1996	non-B				
<i>Saxicola torquatus</i>	Μαυρολαίμης	1996	B				
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Σταχτοπετρόκλης	1996	B				
<i>Oenanthe hispanica</i>	Ασπροκωλίνα	1996	B				
<i>Oenanthe pleschanka</i>	Παρδαλοπετρόκλης	1996	B				

Επιστημονική Ονομασία	Ελληνική Ονομασία	Έτος	Cons_stat	Min	Max	Unit	N2000
<i>Monticola saxatilis</i>	Πυροκότσουφας	1996	B				
<i>Monticola solitarius</i>	Γαλαζοκότσουφας	1996	B				
<i>Muscicapa striata</i>	Σταχτομυγοχάφτης	1996	B				
<i>Ficedula hypoleuca</i>	Μαυρομυγοχάφτης	1996	P				
<i>Ficedula albicollis</i>	Κρικομυγοχάφτης	1996	P				
<i>Ficedula semitorquata</i>	Δρυομυγοχάφτης	1996	P				
<i>Passer domesticus</i>	Σπιτοσπουργίτης	1996	B				
<i>Passer hispaniolensis</i>	Χωραφοσπουργίτης	1996	B				
<i>Passer montanus</i>	Δεντροσπουργίτης	1996	B				
<i>Prunella collaris</i>	Χιονοψάλτης	1996	P				
<i>Prunella modularis</i>	Θαμνοψάλτης	1996	B				
<i>Motacilla alba</i>	Λευκοσουσουράδα	1996	B				
<i>Motacilla flava</i>	Κιτρινοσουσουράδα	1996	B				
<i>Motacilla cinerea</i>	Σταχτοσουσουράδα	1996	non-B				
<i>Anthus campestris</i>	Ωχροκελάδα	1996	B				
<i>Anthus trivialis</i>	Δεντροκελάδα	1996	non-B				
<i>Anthus pratensis</i>	Λιβαδοκελάδα	1996	non-B				
<i>Anthus cervinus</i>	Κοκκινοκελάδα	1996	P				
<i>Anthus spinoletta</i>	Νεροκελάδα	1996	non-B				
<i>Fringilla coelebs</i>	Σπίνος	1996	B				
<i>Fringilla montifringilla</i>	Χειμωνόσπινος	1996	non-B				
<i>Serinus serinus</i>	Σκαρθάκι	1996	B				
<i>Carduelis chloris</i>	Φλώρος	1996	B				
<i>Carduelis spinus</i>	Λούγαρο	1996	non-B				
<i>Carduelis carduelis</i>	Καρδερίνα	1996	B				
<i>Carduelis cannabina</i>	Φανέτο	1996	B				
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Πύρρουλας	1996	B				
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Κοκκοθραύστης	1996	B				
<i>Miliaria calandra</i>	Τσιφτάς	1996	B				
<i>Emberiza citrinella</i>	Χρυσοσίχλονο	1996	R			P	
<i>Emberiza cirrus</i>	Σιρλοσίχλονο	1996	B				
<i>Emberiza cia</i>	Βουνοσίχλονο	1996	B				
<i>Emberiza caesia</i>	Φρυγανοσίχλονο	1996	B				
<i>Emberiza melanocephala</i>	Αμπελουργός	1996	B				
<i>Emberiza schoeniclus</i>	Καλαμοσίχλονο	1996	non-B				

Επεξηγήσεις πίνακα: βλ. Πίνακα 1 & 2

Στην πιο πρόσφατη έκδοση των IBA της Ελλάδας (Πορτόλου *et al.* 2009), δημοσιεύθηκαν νεότερα ορνιθολογικά δεδομένα για τα είδη εθνικής σημασίας, χρησιμοποιώντας όλες τις διαθέσιμες πηγές (Πίνακας 10). Παρόλα αυτά, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, δεν ήταν δυνατή η αναθεώρηση των κριτηρίων και των ειδών χαρακτηρισμού, καθώς δεν ήταν διαθέσιμα νέα πληθυσμιακά όρια (thresholds). Ως εκ τούτου, μέχρι και σήμερα, επίσημα ισχύουν ακόμη τα πληθυσμιακά κριτήρια του 2000, δηλαδή είδη χαρακτηρισμού της περιοχής είναι η Λαγγόνα, το Όρνιο, ο Μπούφος και ο Μελισσοφάγος.

Πίνακας 10: Κατάλογος ειδών εθνικής σημασίας και χαρακτηρισμού στην έκθεση της IBA GR013 (Πορτόλου et al. 2009)

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Έτος	Cons_stat	Abun	Min	Max	Unit	Accur	N2000
Λαγγόνα	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	-1997	W		60	0	I	U	A1, C1
Κιρκινέζι	<i>Falco naumanni</i>	1996	P		5	0	I	U	
Μαυροκιρκινέζο	<i>Falco vespertinus</i>	1996	P		40	0	I	U	
Πετρίτης	<i>Falco peregrinus</i>	2003	R		1	3	P	B	
Ασπροπάρης	<i>Neophron percnopterus</i>	2000-8	B		0	1	P	A	
Όρνιο	<i>Gyps fulvus</i>	2003	B		12	15	P	A	C6
Μαυρόγυπας	<i>Aegypius monachus</i>	1996	P		1	0	I	U	
Φιδαετός	<i>Circaetus gallicus</i>	1996	B		2	4	P	U	
Στεπόκιρκος	<i>Circus macrourus</i>	1996	P		1	0	I	U	
Αετογερακίνα	<i>Buteo rufinus</i>	2003	B		2	3	P	B	
Κραυγαετός	<i>Aquila pomarina</i>	2003	B		1	2	P	B	
Στικταετός	<i>Aquila clanga</i>	2003	W		1	5	I	B	
Βασιλαετός	<i>Aquila heliaca</i>	1996	P		1	0	I	U	
Χρυσαιετός	<i>Aquila chrysaetos</i>	2003	R		2	2	P	A	
Διπλομπεκάτσινο	<i>Gallinago media</i>	-1997	P	U				U	
Λιμόζα	<i>Limosa limosa</i>	-1997	P	F				U	
Τουρλίδα	<i>Numenius arquata</i>	-1997	P	C				U	
Ποταμογλάρονο	<i>Sterna hirundo</i>	-1997	B		10	30	P	U	
Μπούφος	<i>Bubo bubo</i>	2000-8	R		1	2	P	B	B2, C6
Χαλκοκουρούνα	<i>Coracias garrulus</i>	-1997	B	C				U	
Μελισσοφάγος	<i>Merops apiaster</i>	-1997	B		50	100	P	U	B2
Σταχτοκεφαλάς	<i>Lanius minor</i>	-1997	B	C				U	
Δρυομυγοχάφτης	<i>Ficedula semitorquata</i>	-1997	P	P				U	

Επεξηγήσεις πίνακα: βλ. Πίνακα 1 & 2

Οι υγράτοποι της περιοχής των Στενών Νέστου δεν έχουν ενταχθεί στις Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλίων (ΜΕΚΥΠ), καθώς αφορά κυρίως ποτάμια οικοσυστήματα, επομένως δεν υπάρχουν δεδομένα για τα διαχειμάζονται υδρόβια είδη μέσα από αυτό το πρόγραμμα.

Στο πλαίσιο του προγράμματος EBBA2 (βλ. Παράρτημα 1) πραγματοποιήθηκαν καταγραφές ακολουθώντας τυποποιημένη μεθοδολογία κατά την αναπαραγωγική περίοδο 2016-18. Συνολικά καλύφθηκαν 4 τετράγωνα (10x10km) που βρίσκονται εντός της περιοχής IBA (βλ Χάρτη 4). Στα 2 από τα 4, θεωρείται ότι έχουν καταγραφεί τα περισσότερα από τα αναπαραγόμενα είδη της περιοχής. Καταγραφές αναπαραγόμενων πουλιών από τα 10x10km τετράγωνα ενσωματώθηκαν σε επίπεδο 50x50km τετραγώνου και δημοσιεύθηκαν στην έκδοση Keller et al. 2020 (βλ. Παράρτημα 4). Συνολικά, σε επίπεδο 10x10km τετραγώνων καταγράφηκαν 60 αναπαραγόμενα είδη, ενώ στο 50x50km τετράγωνο 114 αναπαραγόμενα είδη (το ένα 50x50km τετράγωνο καλύπτει μεγαλύτερη περιοχή από την IBA, βλ. Χάρτη 4). Στο Πίνακα 11 παρουσιάζονται τα αναπαραγόμενα είδη καθώς και η μέγιστη ένδειξη αναπαραγωγής που καταγράφηκε ανά είδος.

Πίνακας 11: Συγκεντρωτικά δεδομένα των αναπαραγόμενων ειδών πουλιών της IBA GR013 για την περίοδο 2016-18

Είδος	Max BC 50x50km	Max BC 10x10km
Accipiter brevipes	4	1
Accipiter nisus	16	
Acrocephalus scirpaceus	16	
Aegithalos caudatus	1	
Alauda arvensis	16	
Anthus campestris	16	
Anthus trivialis	16	
Alectoris graeca		1
Apus apus	16	1
Apus melba	14	1
Apus pallidus	16	
Aquila chrysaetos	16	16
Aquila pennata	16	1
Aquila pomarina		1
Ardea cinerea		1
Aythya nyroca		1
Asio otus	16	
Buteo buteo	12	4
Carduelis cannabina	16	
Carduelis carduelis	12	2
Certhia brachydactyla	12	
Certhia familiaris	12	
Cettia cetti	16	2
Charadrius dubius	16	1
Chloris chloris	12	1
Ciconia ciconia	15	15
Ciconia nigra	4	3
Cinclus cinclus	16	
Circaetus gallicus	14	1
Circus aeruginosus		1
Coccothraustes coccothraustes	12	
Columba palumbus	16	1
Coracias garrulus		4
Corvus corax	16	
Corvus corone	16	13
Corvus monedula	16	6
Coturnix coturnix		4
Cuculus canorus	16	4
Cyanistes caeruleus	12	4
Cygnus olor		1
Delichon urbica	16	4

Είδος	Max BC 50x50km	Max BC 10x10km
Dendrocopos major	16	
Dendrocopos medius	12	
Dendrocopos minor	12	
Dendrocopos syriacus		13
Dryocopus martius	1	1
Egretta garzetta		1
Emberiza calandra	14	4
Emberiza cia	16	
Emberiza cirrus	12	
Emberiza citrinella	16	
Emberiza hortulana	2	
Emberiza melanocephala		4
Eremophila alpestris	16	
Erithacus rubecula	14	2
Falco biarmicus	1	
Falco peregrinus	16	
Falco subbuteo	16	
Falco tinnunculus	13	13
Fringilla coelebs	14	1
Galerida cristata	16	7
Gallinula chloropus	16	
Garrulus glandarius	16	4
Glareola pratincola	1	
Gyps fulvus	16	1
Hippolais pallida	16	4
Hirundo daurica	16	4
Hirundo rupestris	13	6
Hirundo rustica	16	4
Lanius collurio	16	
Lanius minor	16	
Lanius senator	16	1
Lophophanes cristatus	12	
Loxia curvirostra	12	
Lullula arborea	2	
Luscinia megarhynchos	16	4
Merops apiaster	13	4
Monticola saxatilis	16	
Monticola solitarius	16	
Motacilla alba	16	1
Motacilla cinerea	12	1
Muscicapa striata	16	
Neophron percnopterus	16	
Oenanthe hispanica	16	

Είδος	Max BC 50x50km	Max BC 10x10km
Oriolus oriolus	16	2
Parus major	14	13
Passer domesticus	13	4
Passer montanus	14	
Perdix perdix	16	
Periparus ater	12	
Pernis apivorus	16	1
Phoenicurus ochruros	16	
Phylloscopus collybita	12	1
Phylloscopus orientalis	16	
Phylloscopus sibilatrix	4	
Pica pica	16	13
Picus viridis	16	
Picus canus	3	
Poecile lugubris	12	
Poecile montanus	12	
Poecile palustris	12	
Prunella collaris	16	
Prunella modularis	4	
Pyrrhula pyrrhula	12	
Rallus aquaticus	16	
Regulus ignicapilla	16	
Regulus regulus	16	
Remiz pendulinus	16	
Saxicola rubicola	16	
Serinus serinus	16	
Sitta europaea	12	
Streptopelia decaocto		2
Streptopelia turtur	16	4
Strix aluco	16	
Sturnus vulgaris	16	4
Sylvia atricapilla	12	
Sylvia cantillans	14	4
Sylvia communis		4
Sylvia curruca	12	
Sylvia melanocephala	16	
Sylvia nisoria	3	
Troglodytes troglodytes	16	
Turdus merula	12	2
Turdus philomelos	16	
Turdus viscivorus	12	
Tyto alba	4	
Upupa epops	14	2

Σημείωση: Επεξήγηση Κωδικών Ένδειξης Αναπαραγωγής (Breeding Category)

Max_BC	Κωδικός Ένδειξης Αναπαραγωγής EBBA2
0	Μη-αναπαραγόμενο
1	Παρατηρήθηκε κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου
2	Αρσενικό(ά) που καλεί
3	Παρατηρήθηκε ζευγάρι
4	Πιθανή μόνιμη επικράτεια
5	Ερωτικές επιδείξεις
6	Επίσκεψη πιθανής θέσης φωλιάς
7	Εκνευρισμός ή φωνές ανησυχίας ενήλικων
8	Σύλληψη ενήλικου με ζώνη επώασης
9	Κατασκευή φωλιάς
10	Συμπεριφορά περισπασμού ή ψευδο-τραυματισμού
11	Ανεύρεση χρησιμοποιημένης φωλιάς ή υπολειμμάτων αυγών
12	Πτερωμένοι νεοσσοί
13	Ενήλικα πηγαινο-έρχονται από ενεργή φωλιά
14	Ενήλικο που μεταφέρει τροφή
15	Φωλιά με αυγά
16	Φωλιά με νεοσσούς

Με την ευκαιρία της παρούσας αναφοράς, η Ορνιθολογική αναζήτησε αναθεωρημένα δεδομένα σχετικά με τα πιο σημαντικά είδη για την περιοχή, τα οποία και παραχώρησαν ευγενικά οι εθελοντές του δικτύου IBA Caretakers της περιοχής, Stefan Donth, Γιάννης Κοτζαπαναγιώτης και Λαυρέντης Σιδηρόπουλος

Πίνακας 12: Αναθεωρημένα δεδομένα για τα είδη ορνιθοπανίδας για τα οποία είναι σημαντική η IBA GR013

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Pop_min	Pop_max	Unit	Accur	Method
Μαύρος Πελαργός	<i>Ciconia nigra</i>	2019-20	B	2	3	P	B	3
Νυχτοκόρακας	<i>Nycticorax nycticorax</i>	2019-20	P	3	8	I	B	3
Σταχτοτσικνιάς	<i>Ardea cinerea</i>	2019-20	P	5	10	I	B	3
Λευκοτσικνιάς	<i>Egretta garzetta</i>	2019-20	P	5	10	I	B	3
Λαγγόνα	<i>Microcarbo pygmaeus</i>	2019-20	W	20	50	I	B	3
Κορμοράνος	<i>Phalacrocorax carbo</i>	2019-20	P	5	10	I	B	3
Ποταμοσφυριχτής	<i>Charadrius dubius</i>	2019-20	B	4	12	P	B	3
Ποταμογλάρονο	<i>Sterna hirundo</i>	2019-20	B	5	10	P	B	3
Μπούφος	<i>Bubo bubo</i>	2019-20	R	2	3	P	B	3
Ψαραετός	<i>Pandion haliaetus</i>	2019-20	P	1	2	I	B	3
Ασπροπάρης	<i>Neophron percnopterus</i>	2019-20	B	0	0	P	A	
Ασπροπάρης	<i>Neophron percnopterus</i>	2019-20	P	0	1	P	A	3
Φιδαετός	<i>Circus gallicus</i>	2019-20	B	2	3	P	B	3
Όρνιο	<i>Gyps fulvus</i>	2019-20	B	3	0	P	B	3
Κραυγαετός	<i>Clanga pomarina</i>	2019-20	B	0	1	P	B	3
Στικταετός	<i>Clanga clanga</i>	2019-20	W	1	3	I	B	3
Στικταετός	<i>Clanga clanga</i>	2019-20	P	1	3	I	B	3
Βασιλαετός	<i>Aquila heliaca</i>	2019-20	P	0	1	I	B	3
Χρυσαιετός	<i>Aquila chrysaetos*</i>	2011-2017	B	3	3	P	A	1
Στεπόκιρκος	<i>Circus macrourus</i>	2019-20	P	0	1	I	B	3
Ξεφτέρι	<i>Accipiter nisus</i>	2019-20	P	10	20	I	B	3
Διπλοσάινο	<i>Accipiter gentilis</i>	2019-20	B	2	3	P	B	3
Θαλασσαετός	<i>Haliaeetus albicilla</i>	2019-20	P	1	2	I	B	3

Ελληνική Ονομασία	Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Pop_min	Pop_max	Unit	Accur	Method
Μελισσοφάγος	<i>Merops apiaster</i>	2019-20	B	50	100	P	B	3
Χαλκοκουρούνα	<i>Coracias garrulus</i>	2019-20	P	2	5	I	B	3
Κιρκινέζι	<i>Falco naumanni</i>	2019-20	P	5	10	I	B	3
Μαυροκιρκινέζο	<i>Falco vespertinus</i>	2019-20	P	10	20	I	B	3
Πετρίτης	<i>Falco peregrinus</i>	2019-20	R	2	3	P	B	3
Σταχτοκεφαλός	<i>Lanius minor</i>	2019-20	B	5	10	P	B	3

Πηγή δεδομένων: Stefan Donth & Γιάννης Κοτζαπαναγιώτης, *Λαυρέντης Σιδηρόπουλος

Εφαρμογή κριτηρίων

Όπως περιγράφεται στην παράγραφο 1.2, συλλέχθηκαν δεδομένα από όλες τις διαθέσιμες πηγές και τα στοιχεία ομαδοποιήθηκαν ανά είδος και εποχή (καθεστώς παρουσίας) στην περιοχή. Στη συνέχεια έγινε σύγκριση των πληθυσμιακών δεδομένων με τα αριθμητικά πληθυσμιακά όρια και ελέγχθηκαν τα IBA κριτήρια που πληροί η περιοχή. Έτσι, η ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ μέσα στο 2022, θα προχωρήσει σε επικοινωνία με την BirdLife International και θα προτείνει τα ακόλουθα κριτήρια:

Πίνακας 13: Νέα πληθυσμιακά κριτήρια που προτείνονται για την IBA GR013

Επιστημονική Ονομασία	Year	Cons_stat	Pop_min	Pop_max	Unit	Accur	Method	N2021	N2000
<i>Ciconia nigra</i>	2019-20	B	2	3	P	B	3	B2a, C6	
<i>Microcarbo pygmaeus</i>	2019-20	W	20	50	I	B	3	C6	A1, C1
<i>Bubo bubo</i>	2019-20	R	2	3	P	B	3		B2, C6
<i>Neophron percnopterus</i>	2019-20	P	0	1	P	A	3	?	
<i>Gyps fulvus</i>	2019-20	B	3	0	P	B	3	C6	C6
<i>Clanga pomarina</i>	2019-20	B	0	1	P	B	3	C6	
<i>Clanga clanga</i>	2019-20	W	1	3	I	B	3	C6	
<i>Aquila chrysaetos</i>	2011-2017	B	3	3	P	A	1	C6	
<i>Merops apiaster</i>	2019-20	B	50	100	P	B	3		B2

Επεξηγήσεις πίνακα: βλ. Πίνακα 1 & 2, N2000= Κριτήρια 2000, N2021= Προτεινόμενα νέα κριτήρια

Από τα 4 είδη που πληρούσαν κριτήριο στην προηγούμενη αναθεώρηση (2000), συνεχίζουν να είναι είδη χαρακτηρισμού τα 2, η Λαγγόνα και το Όρνιο, ενώ ο Μπούφος και ο Μελισσοφάγος δεν πληρούν πλέον κριτήριο σε Ευρωπαϊκό αλλά ούτε και εθνικό επίπεδο, καθώς δεν είναι πλέον απειλούμενα είδη. Η Λαγγόνα δεν αποτελεί πλέον Παγκοσμίως Απειλούμενο Είδος, ως εκ τούτου δεν πληροί κάποιο παγκόσμιο κριτήριο.

Συνολικά, τουλάχιστον 6 είδη πληρούν κριτήριο και προτείνονται για είδη χαρακτηρισμού της IBA GR013 (Πίνακας 13). Μόνο ο Μαύρος Πελαργός λαμβάνει **κριτήριο B2a**, καθώς είναι είδος που το μεγαλύτερο μέρος της εξάπλωσής του περιορίζεται στην Ευρώπη. Ο πληθυσμός του Μαύρου Πελαργού λαμβάνει κριτήριο B2a καθώς η Ελλάδα φιλοξενεί το 1% του Ευρωπαϊκού πληθυσμού του είδους, ενώ επιπλέον η συγκεκριμένη περιοχή, φιλοξενεί πάνω από το 1% του εθνικού πληθυσμού του είδους.

Και τα 6 είδη του Πίνακα 13 προτείνονται για **κριτήριο C6**, αλλά φυσικά το ποια θα λάβουν τελικώς το κριτήριο θα εξαρτηθεί και από την αναθεώρηση και των υπόλοιπων IBA στην Βόρεια Ελλάδα (NUTS GR1).

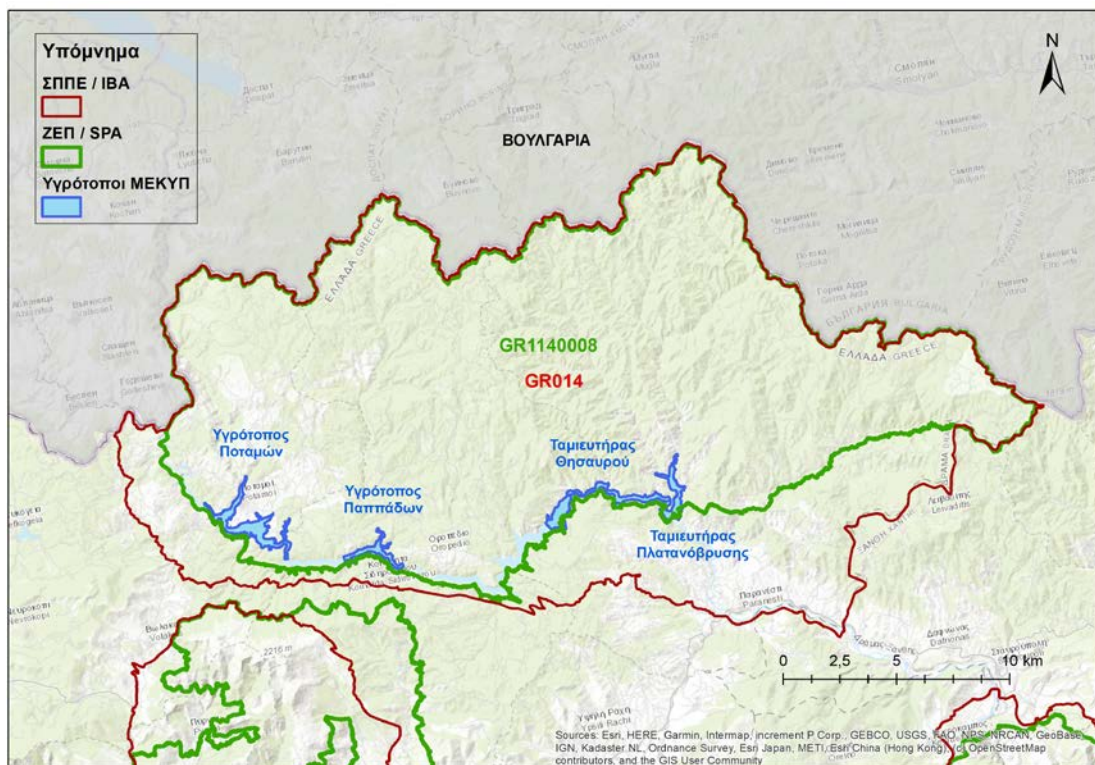
Η περιοχή στο παρελθόν αποτελούσε τη σημαντικότερη αποικία Όρνιου στη Βόρεια Ελλάδα, κάτι που είχε αναδείξει δεκαετή συστηματική παρακολούθηση της αποικίας. Το 2011 και 2012 καταγράφηκαν 16-17 αναπαραγόμενα ζευγάρια, αλλά τον Φεβρουάριο του 2012 η αποικία

κατέρευσε μετά από το τραγικό περιστατικό παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων. Για πολλά χρόνια καμία ενεργή φωλιά δεν καταγράφηκε, και μόνο μεμονωμένα Όρνια παρατηρούνταν. Από το 2019, έχει και πάλι καταγραφεί επιτυχημένη αναπαραγωγή, επομένως θεωρείται ότι η αποικία έχει ανασχηματιστεί. Επομένως, παρόλο που ο πληθυσμός του είδους στην περιοχή είναι ακόμη χαμηλός, αναμένεται να αυξηθεί (ειδικά μετά τη λειτουργία του ΧΤΑΠ).

Τέλος, η περιοχή έχει σημασία για τη μετανάστευση του Παγκοσμίως Απειλούμενου Ασπροπάρη, ο πληθυσμός του είδους όμως στην περιοχή δεν πληρεί κριτήριο.

Τονίζεται ότι πριν να οριστικοποιηθούν τα νέα προτεινόμενα κριτήρια της IBA, θα πρέπει να ελεγχθούν και να αξιολογηθούν από την BirdLife International.

3. Φωτογραφίες και Χάρτες

Χάρτης 1: Τα όρια της ΙΒΑ GR014, ΖΕΠ GR1140008 καθώς και τα όρια των υγροτόπων που έχουν ενταχθεί στις ΜΕΚΥΠ

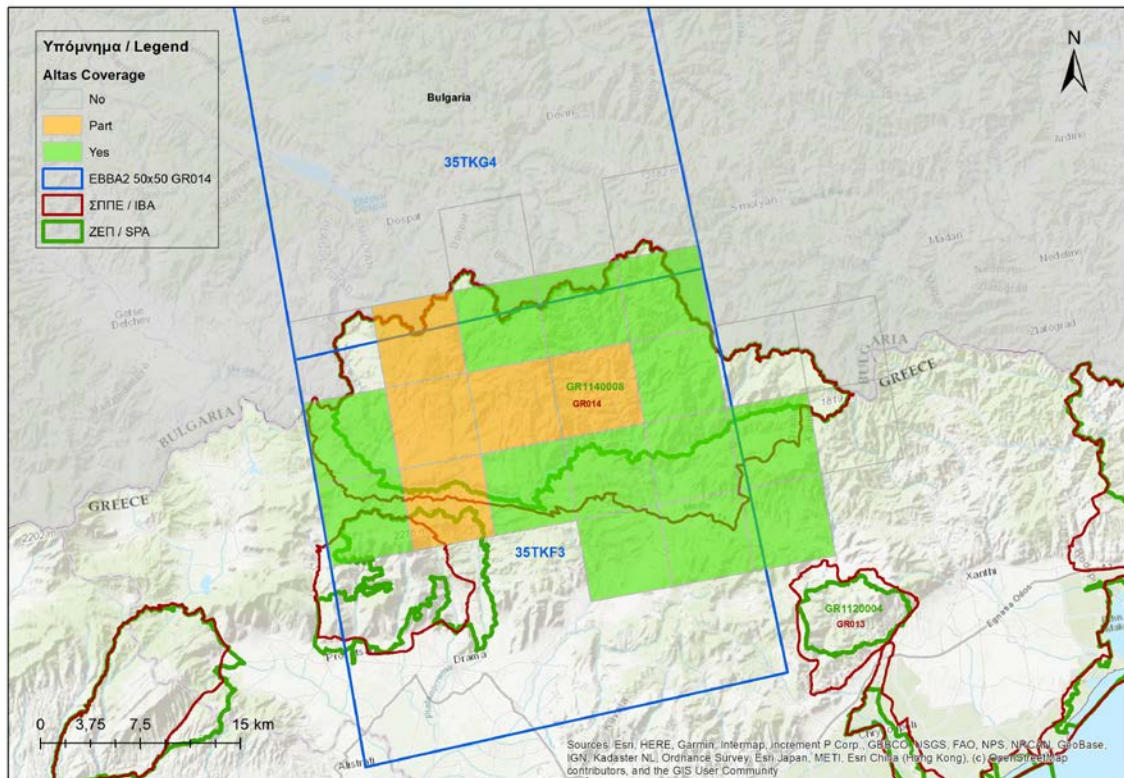

Φωτογραφία 1: Κοιλάδα Νέστου – Photo: Σταύρος Ξηρουχάκης © Αρχείο ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ

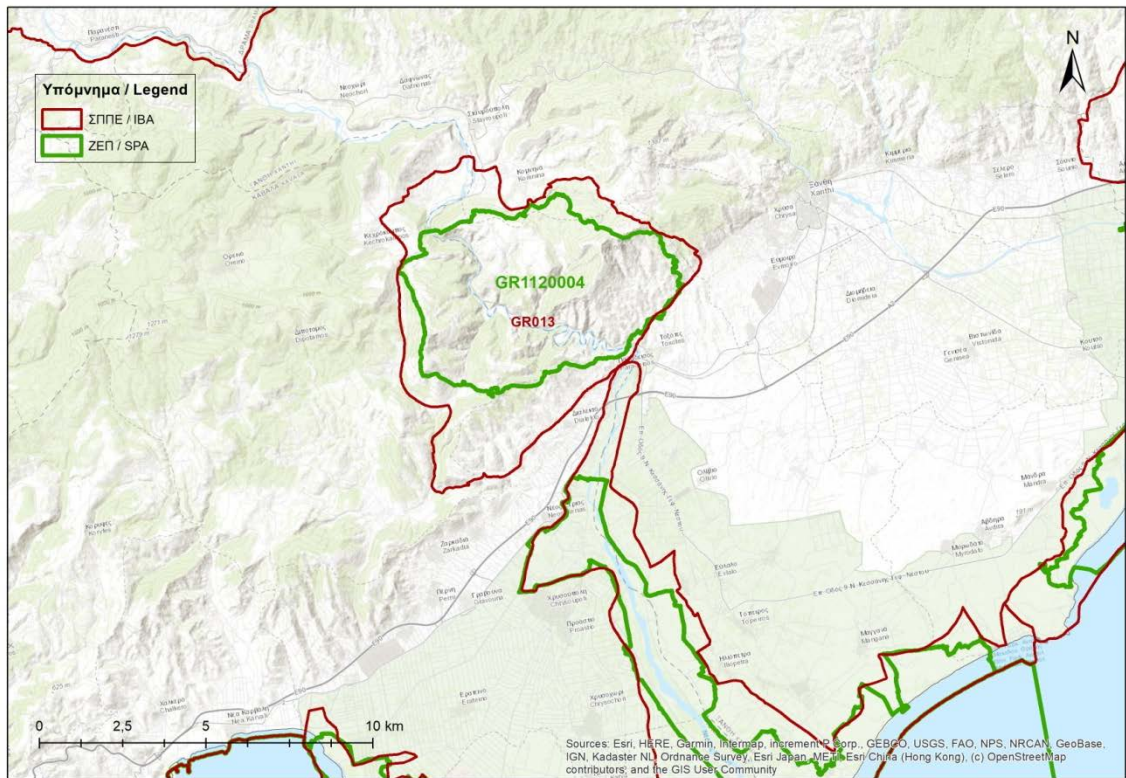

Φωτογραφία 2: Κεντρική Ροδόπη – Καρά Ντερέ – Photo: Ρούλα Τρίγκου © Αρχείο ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ

Χάρτης 2: Τα 10x10km και 50x50km τετράγωνα της περιοχής IBA GR014, ΖΕΠ GR1140008

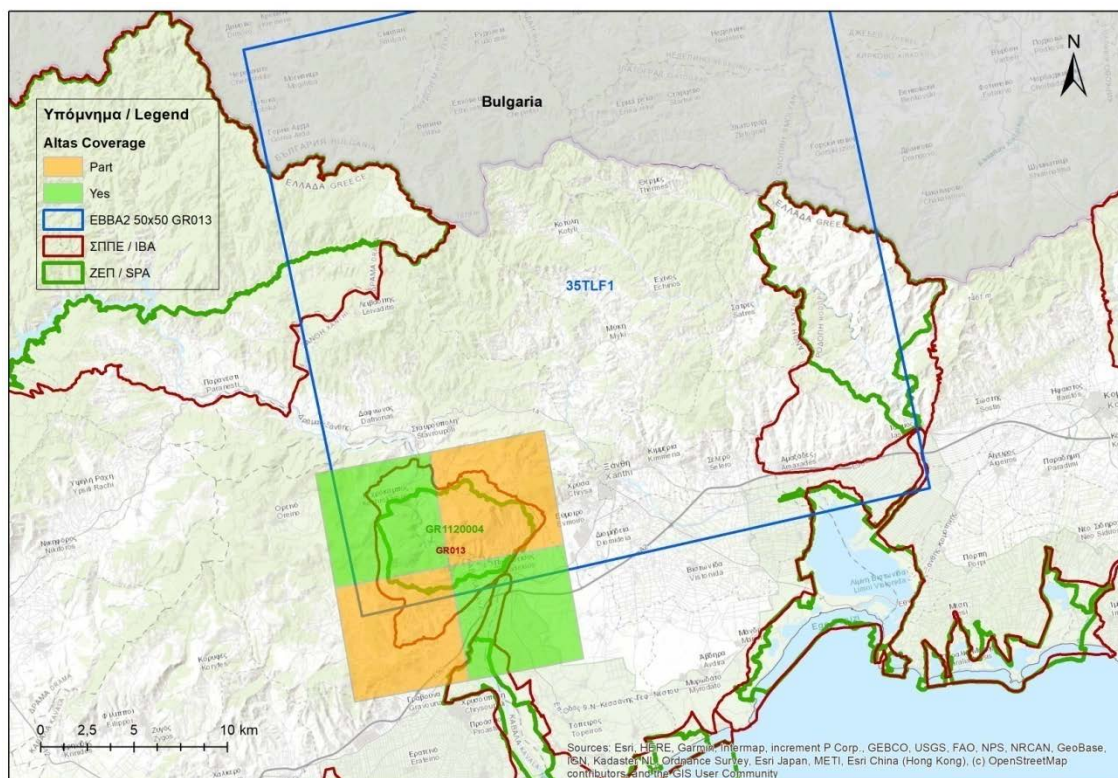

Χάρτης 3: Τα όρια της IBA GR013, ΖΕΠ GR1120004

Φωτογραφία 3: Στενά Νέστου – Photo: Ρούλα Τρίγκου © Αρχείο ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ

Χάρτης 4: Τα 10x10km και 50x50km τετράγωνα της περιοχής IBA GR013, ΖΕΠ GR1120004

4. Βιβλιογραφία

Bauer, W. and H. J. Bohr (1987) Zur Kenntnis der bodlichen Areal-grenzen einiger Vogelarten in der griechischen Rhodopen. Die Vogelwelt 108(1): 1-13.

BirdLife International (2017). *European birds of conservation concern: populations, trends and national responsibilities*. Cambridge, UK: BirdLife International. ISBN 978-1-912086-00-9

Bourdakis, S. and S. Varelzidou (2000) *Greece*. Pp. 261-333 in M.F. Heath and M.I. Evans, eds. *Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation*. 2: Southern Europe. Cambridge, UK: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 8).

Donald, P.F. et al. (2019) Important Bird and Biodiversity Areas (IBAs): the development and characteristics of a global inventory of key sites for biodiversity.

Grimmett, R.F.A. and T.A. Jones (1989) *Important Bird Areas in Europe*. Cambridge, UK: International Council for Bird Preservation (ICBP Technical Publication 9).

Heath, M.F. and M.I. Evans (eds.) (2000) *Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation*. 2: Southern Europe. Cambridge, UK: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 8).

IUCN Standards and Petitions Sub-committee (2017) Guidelines for using the IUCN Red List Categories and Criteria. Version 13.

Keller, V., Herrando, S., Voříšek, P., Franch, M., Kipson, M., Milanese, P., Martí, D., Anton, M., Klvaňová, A., Kalyakin, M.V., Bauer, H.-G. & Foppen, R.P.B. (2020). *European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change*. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.

Wetlands International, 2012. Waterbird Population Estimates, Fifth Edition. Summary Report. Wetlands International, Wageningen, The Netherlands

Xirouchakis, S. (2005) The avifauna of the western Rodopi forests (N. Greece). Belg. J. Zool., 135 (2): 261-269.

Δημαλέξης, Α. Μπούσμπουρας, Δ., Καστρίτης, Θ., Μανωλόπουλος Α. και Saravia V. (Συντονιστές Έκδοσης) (2009). Τελική αναφορά προγράμματος επαναξιολόγησης 69 σημαντικών περιοχών για τα πουλιά για τον χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της Ορνιθοπανίδας. ΥΠΕΧΩΔΕ, Αθήνα.

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (1994) *Σημαντικές Περιοχές για Πουλιά της Ελλάδας*. Αθήνα.
Ξηρουχάκης Σ. (2009). Σχέδιο δράσης για τη Ζώνη Ειδικής Προστασίας «GR014 Κεντρική Ροδόπη και κοιλάδα Νέστου». Στο: Δημαλέξης, Α. Μπούσμπουρας, Δ., Καστρίτης, Θ., Μανωλόπουλος Α. και Saravia V. (Συντονιστές Έκδοσης). Τελική αναφορά προγράμματος επαναξιολόγησης 69

σημαντικών περιοχών για τα πουλιά για τον χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της Οрниθοπανίδας. ΥΠΕΧΩΔΕ, Αθήνα.

Ξηρουχάκης, Σ. (1999) Πουλιά Στο: Γκατζογιάννης, Σ. (συντ.) Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Περιοχής Ροδόπης. Πρόγραμμα LIFE - Nature 'ΑΡΚΤΟΣ - 2η φάση'. Αρκτούρος, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Υπουργείο Γεωργίας, Ευρωπαϊκή Ένωση Γεν. Διευθ. ΧΙ, Θεσσαλονίκη.

Ξηρουχάκης, Σ. (2009) Έκθεση Ορνιθολογικής αξιολόγησης περιοχής «GR014 Κεντρική Ροδόπη και κοιλάδα Νέστου». Στο: Δημαλέξης, Α., Μπούσμπουρας, Δ., Καστρίτης, Θ., Μανωλόπουλος, Α. και V. Sarania (Συντονιστές Έκδοσης). Τελική αναφορά προγράμματος επαναξιολόγησης 69 σημαντικών περιοχών για τα πουλιά για τον χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της Ορνιθοπανίδας. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Αθήνα.

Ποϊραζίδης, Κ. (1989) Μελέτη της κατανομής και της οικολογίας του Αγριόκουρκου (*Tetrao urogallus*) στην Ελλάδα. Διπλωματική εργασία. Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Πορτόλου, Δ., Μπουρδάκης, Σ., Βλάχος, Χ., Καστρίτης, Θ. και Τ. Δημαλέξης (επιμ.) (2009) Οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας: Περιοχές Προτεραιότητας για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε θερμά τους παρακάτω εθελοντές που συμμετείχαν σε προγράμματα παρακολούθησης της Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ Εταιρείας στις δύο περιοχές IBA και παρέχουν σημαντικά δεδομένα, συγκεκριμένα τους Stefan Donth, Γιάννη Κοτζαπαναγιώτη, Λαυρέντη Σιδηρόπουλο, Σταύρο Ξηρουχάκη, Νίκο Προμπονά, Δημήτρη Μπούσμπουρα, Ηλία Μιχαηλίδη, Μπάμπη Αλιβιζάτο, Μαρία Παναγιωτοπούλου, Ελπίδα Γρηγοριάδου, Βαγγέλη Κανιάτσα, Αντώνη Στούμπα, Βασιλική Κοϊμτζίδου, Χέλεν Τρίκκη, Χριστίνα Βαλαβανίδου, Άρτεμις Στέϊνμιλλερ, Κατερίνα Δεκαλτσίδου, Marc Illa, Martí Franch και David Funosas.

Ευχαριστίες επίσης θα θέλαμε να εκφράσουμε για την παροχή δεδομένων και τη συμμετοχή σε προγράμματα παρακολούθησης από τον ΦΔΟΡ στην Ελπίδα Γρηγοριάδου, Ειρήνη Κωτσάκη, Ελένη Γούναρη, Βασιλική Κονιδάρη, Πασχαλιά Σαμαρά, Νικόλα Δόρτη, Παναγιώτα Πορτάλιου, Πασχάλη Ψαλτόπουλο, Αλέξανδρο Σωτηρίου και Πέτρο Αγοραστό, καθώς και από τον ΦΔ ΕΠΑΜΑΘ στην Αναστασία Μιχαηλίδου και Ευτέρπη Πατετσίνη.

Παράρτημα 1 - Προγράμματα Παρακολούθησης της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας

ΠΑ1.1 Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών

Οι [Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών](#) (ΜΕΚΥΠ) αποτελούν μέρος ενός παγκόσμιου προγράμματος της Διεθνούς Οργάνωσης Υγροτόπων ([Wetlands International](#)). Πρόκειται για το μακροβιότερο και παγκοσμίου εμβέλειας πρόγραμμα παρακολούθησης της βιοποικιλότητας στον κόσμο. Καταγράφονται κυρίως υδρόβια και παρυδάτια είδη πουλιών που διαχειμάζουν στους υγροτόπους, αλλά και άλλα είδη που έχουν σχέση με αυτούς αν και ανήκουν σε τελείως διαφορετικές οικογένειες όπως αρπακτικά και θαλασσοπούλια. Τα δεδομένα που συλλέγονται επιτρέπουν την εκτίμηση των τάσεων των πληθυσμών και των μεταβολών που παρουσιάζουν οι υγρότοποι.

Οι ΜΕΚΥΠ διεξάγονται κάθε χρόνο σε πάνω από 100 χώρες με τη συμμετοχή περίπου 15.000 καταμετρητών, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι εθελοντές. Στην Δυτική Παλαιαρκτική (Ευρώπη μέχρι Ουράλια και χώρες της Κασπίας εκτός αυτές της Μέσης Ανατολής, Τουρκία και χώρες της ανατολικής Μεσογείου και τέλος όλες οι βόρειο αφρικάνικες χώρες της Μεσογείου) οι Καταμετρήσεις των Υδροβίων έχει καθοριστεί να διεξάγονται την δεύτερη και τρίτη εβδομάδα του Ιανουαρίου σε ιδιαίτερες περιπτώσεις γίνονται και την τέταρτη. Οι περιοχές όπου γίνονται οι καταμετρήσεις περιλαμβάνουν όλους τους τύπους υγροτόπων, δηλαδή λίμνες, λιμνοθάλασσες, ποτάμια, δέλτα ποταμών, έλη, ταμιευτήρες νερού, κλπ. Κάθε χρόνο καταμετρώνται σε όλο τον κόσμο 30 έως 40 εκατομμύρια υδρόβιων και παρυδάτιων πουλιών, και οι λεπτομέρειες για τις μετρήσεις και τις περιοχές που αυτές έγιναν συγκεντρώνονται στην πρόσφατα αναβαθμισμένη βάση δεδομένων της IWC.

Οι στόχοι της παγκόσμιας αυτής απογραφής είναι οι ακόλουθοι:

- Να παρακολουθεί το μέγεθος και τις τάσεις των πληθυσμών των υδρόβιων και παρυδάτιων πουλιών, αλλά και να καταγράφει τις αλλαγές στην γεωγραφική κατανομή τους.
- Να προσδιορίζει τους υγροτόπους διεθνούς σημασίας για τα υδρόβια και παρυδάτια είδη πουλιών, τους οποίους χρησιμοποιούν καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου για τις βιολογικές ανάγκες τους.
- Να παρέχει πληροφορίες που έχει συλλέξει από την απογραφή, για να βοηθήσει στην προστασία και στη σωστή διαχείριση των πληθυσμών των υδρόβιων και παρυδάτιων πουλιών, αλλά και των υγροτόπων μέσω των διεθνών συμβάσεων, της εθνικής νομοθεσίας των διαφόρων κρατών και άλλων μέσων.

Οι ΜΕΚΥΠ ξεκίνησαν στην Ελλάδα το 1968. Αρχικά γίνονταν κυρίως από ξένους ορνιθολόγους με ελληνική εκπροσώπηση από την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) και επικεντρώνονταν στους πιο σημαντικούς υγροτόπους. Από τις αρχές της δεκαετίας του '80, οι Έλληνες ορνιθολόγοι άρχισαν να πραγματοποιούν εκείνοι τις καταμετρήσεις με την Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία σε συνεργασία με την ΕΕΠΦ και το Υπουργείο Γεωργίας. Από το 1991 και μετά η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία έχει επεκτείνει τις ΜΕΚΥΠ σε όλους τους υγροτόπους όπου διαχειμάζουν υδρόβια.

Οι καταγραφές καλύπτουν κάθε χρόνο περισσότερους από [120 μικρούς και μεγάλους υγρότοπους](#) της χώρας μας, από τους πλέον σημαντικούς υγροτόπους, όπως τα δέλτα των

ποταμών Έβρου και Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα, τους υγροτόπους του Νέστου, τη λίμνη Κερκίνη, την Πρέσπα, τον Αμβρακικό, το Μεσολόγγι και το Κοτύχι, έως μικρούς παράκτιους νησιωτικούς υγροτόπους, ορεινές λίμνες, ακόμη και τεχνητούς ταμιευτήρες.

Στις καταμετρήσεις συμμετέχουν πάνω από 150 εθελοντές ορνιθοπαρατηρητές από όλη την Ελλάδα, τοπικές περιβαλλοντικές οργανώσεις καθώς και Φορείς Διαχείρισης οι οποίοι συμβάλλουν στην προσπάθεια αυτή με την συμμετοχή προσωπικού και την παροχή εξοπλισμού. Στις ΜΕΚΥΠ καταμετρούνται γύρω στις 350.000 πάπιες, χήνες, φαλαρίδες και διάφορα άλλα παρυδάτια. Ένας αριθμός αρκετά μεγάλος σε σχέση και με τους αριθμούς που καταμετρώνται σε χώρες των Βαλκανίων ή τις Μεσογείου.

ΠΑ1.2 Ο 2^{ος} Ευρωπαϊκός Άτλαντας των Αναπαραγόμενων Πουλιών

Η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία έχει ξεκινήσει το πρόγραμμα του [1ου Άτλαντα Αναπαραγόμενων Πουλιών της Ελλάδας](#) (ΑΑΠΕ1), η πρώτη εθνική προσπάθεια χαρτογράφησης της κατανομής των αναπαραγόμενων ειδών πουλιών και θα καλύψει την δεκαετία 2013 - 2023! Στόχος του προγράμματος ΑΑΠΕ1 είναι να καταγραφεί η ένδειξη αναπαραγωγής (breeding evidence) και να εκτιμηθεί η αφθονία (abundance) όλων των ειδών πουλιών σε κάθε 10x10 χλμ. τετράγωνο της χώρας.

Το πρόγραμμα ΑΑΠΕ1 πραγματοποιείται στο πλαίσιο ενός από τα πιο φιλόδοξα προγράμματα καταγραφής της βιοποικιλότητας που έχουν ποτέ επιχειρηθεί, του [European Breeding Bird Atlas 2 \(EBBA2\)](#), δηλαδή του 2ου Άτλαντα των Αναπαραγόμενων Πουλιών της Ευρώπης. Το [EBBA2 ολοκληρώθηκε το 2020](#) και το βιβλίο δημοσιεύθηκε από την [Lynx Edicions](#). Το EBBA2 συντονίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καταμέτρησης Πουλιών ([European Bird Census Council – EBCC](#)) σε συνεργασία με τους εταίρους του σε όλη την Ευρώπη. Το πρόγραμμα EBBA2 διήρκεσε από το 2013 μέχρι και το 2018, και σκοπό είχε να παράγει έναν νέο άτλαντα για τα αναπαραγόμενα είδη της Ευρώπης και να συμβάλει στην αναθεώρηση του [πρωτοποριακού πρώτου άτλαντα](#) (Hagemeijer & Blair 1997), τα δεδομένα του οποίου ήταν πλέον 30 χρόνων.

Ο 2^{ος} Ευρωπαϊκός Άτλαντας των Αναπαραγόμενων Πουλιών (EBBA2) σαν πρόγραμμα ξεκίνησε στην Ελλάδα το 2014. Δεδομένα που συμπεριλήφθηκαν κυρίως αφορούν τα έτη 2013 – 2018 αλλά για κάποια είδη και εφόσον δεν υπήρχαν νεότερα δεδομένα, έχουν χρησιμοποιηθεί παλαιότερα δεδομένα μετά από αξιολόγηση. Πηγές των δεδομένων αποτέλεσαν:

- Χρονομετρημένες Επισκέψεις (Timed-visits) – σε 2x2km (συστηματικές μετρήσεις)
- Δεδομένα του Προγράμματος Παρακολούθησης των Κοινών Ειδών Πουλιών (HCBM) – σε 2x2km (συστηματικές μετρήσεις)
- Τυχαίες παρατηρήσεις (Casual Records) – σε 10x10km
- Δεδομένα από τις εθνικές απογραφές αποικιακών και άλλων ειδών (πελεκάνοι, θαλασσοπούλια, ερωδιοί, Χρυσαιτός, Σπιζαιτός, γύπες, Μαυροπετρίτης, Κικινιέζι (δεδομένα από την 2^η απογραφή Πελαργών 2016 δεν έγιναν διαθέσιμα) – σε 10x10km ή 50x50km
- Δεδομένα του Jochen Hölzinger που παραχωρήθηκαν από το 2010 και πέρα – σε 10x10km
- Δεδομένα ορισμένων Φορέων Διαχείρισης – σε 10x10km ή 50x50km

- Δεδομένα μέσω διαδικτυακών πλατφορμών - Ορνιθότοπος - BirdTrack, e-Bird, Ornitho, Observado – σε 10x10km ή 50x50km
- Δεδομένα από δακτυλιωτές της χώρας – σε 10x10km

Καταμετρήσεις στο πεδίο ειδικά για το πρόγραμμα EBBA2 πραγματοποιήθηκε το 2015–2018 και συμμετείχαν πάνω από 120 ερευνητές πεδίου. Πραγματοποιήθηκαν συστηματικές καταγραφές σε 640 2x2km τετράγωνα από τα οποία 85% προέρχονται από τις Χρονομετρημένες Επισκέψεις (TV) του EBBA2, ενώ τα υπόλοιπα από το HCMB. Πάνω από 19.200 εγγραφές καταγράφηκαν από 255 είδη. Δεδομένα τυχαίων παρατηρήσεων (Casual Records) για 410 10x10km τετράγωνα με πάνω από 8.770 εγγραφές από 268 είδη. Συνολικά, καταγράφηκαν 253 αναπαραγόμενα είδη (με ένδειξη αναπαραγωγής 1-16) και 9.546 εγγραφές.

ΠΑ1.3 Το Πρόγραμμα Παρακολούθησης των Κοινών Αναπαραγόμενων Πουλιών

Το [Πρόγραμμα Παρακολούθησης των Κοινών Ειδών Πουλιών της Ελλάδας](#) ή HCMB (Hellenic Common Bird Monitoring) αποτελεί το εθνικό πρόγραμμα παρακολούθησης κοινών ειδών πουλιών. Το πρόγραμμα υλοποιείται από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία από το 2007 με σκοπό αφενός να συγκεντρώνει στοιχεία σχετικά με την τάση των πληθυσμών των κοινών ειδών πουλιών και αφετέρου να παρέχει δεδομένα στο πρόγραμμα [PECBMS](#) (Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα Παρακολούθησης των Κοινών Ειδών Πουλιών) που βρίσκεται σε εξέλιξη από την πλειοψηφία των άλλων ευρωπαϊκών χωρών (28).

Τα δεδομένα που προκύπτουν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα χρησιμοποιούνται για την παραγωγή του εθνικού Δείκτη των Αγροτικών Πουλιών (Farmland Bird Index - FBI), ενός δείκτη που κάθε χώρα της Ε.Ε. υποχρεούται να ενσωματώσει στους υπόλοιπους εθνικούς 'δείκτες για τη βιοποικιλότητα' και την κατάσταση του ευρύτερου περιβάλλοντος. Τα δεδομένα παρέχονται επίσης στο Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα PECBMS για την παραγωγή υπερ-εθνικών πληθυσμιακών τάσεων και δείκτες για επιλεγμένα είδη πουλιών στην Ευρώπη (indices) καθώς και σύνθετους δείκτες (indicators) για ομάδες ειδών (δασικών, αγροτικών, κλπ.) σε ετήσια βάση.

Το πρόγραμμα είναι μακροχρόνιο και βασίζεται στην συμμετοχή εθελοντών οι οποίοι αναλαμβάνουν να παρακολουθήσουν μια συγκεκριμένη περιοχή (μια δειγματοληπτική επιφάνεια 2x2 χλμ) σε ετήσια βάση. Οι παρατηρητές επισκέπτονται το τετράγωνό τους δύο φορές ανά έτος (μεταξύ 15/4 και 15/6), κατά τη διάρκεια των οποίων καταγράφουν τα πουλιά που παρατηρούν με μια τυποποιημένη απλή μεθοδολογία. Οι καταγραφές γίνονται από 15 προεπιλεγμένα σημεία.

Στο τέλος κάθε περιόδου τα δεδομένα εισάγονται στην Βάση Δεδομένων του προγράμματος HCMB και αναλύονται χρησιμοποιώντας το λογισμικό TRIM για την παραγωγή των εθνικών δεικτών.

Παράρτημα 2 - IBA Κριτήρια

Κριτήρια Α: Παγκόσμια σημασία

IBA Κριτήριο	Περιγραφή
<p>A1: Παγκοσμίως Απειλούμενα Είδη <i>Κριτήριο: η περιοχή είναι γνωστό ή πιστεύεται ότι φιλοξενεί τακτικά σημαντικούς αριθμούς από ένα Παγκοσμίως Απειλούμενο Είδος</i></p>	<p>Η περιοχή πληροί κριτήριο εφόσον είναι γνωστό, εκτιμάται ή πιστεύεται ότι φιλοξενεί πληθυσμό ενός είδους που έχει ταξινομηθεί στην Κόκκινη Λίστα της IUCN ως Παγκοσμίως Απειλούμενο (Κρισίμως Απειλούμενο - CR, Απειλούμενο – EN και Ευάλωτο - VU). Ειδικά αριθμητικά όρια ισχύουν για τα είδη των τριών κατηγοριών απειλής. Ο κατάλογος των ειδών που απειλούνται παγκοσμίως διατηρείται και ενημερώνεται ετησίως για την IUCN από την BirdLife International http://datazone.birdlife.org/info/euroredlist2021</p>
<p>A2: Είδη περιορισμένης εξάπλωσης <i>Κριτήριο: η περιοχή είναι γνωστό ή πιστεύεται ότι φιλοξενεί σημαντικό πληθυσμό από τουλάχιστον δύο είδη περιορισμένης εξάπλωσης</i></p>	<p>Είδη περιορισμένης εξάπλωσης είναι εκείνα των οποίων το παγκόσμιο μέγεθος κατανομής τους είναι μικρότερο ή ίσο με 50.000 km². Ως ‘Σημαντικός πληθυσμός’ συνιστάται οι πληθυσμοί τουλάχιστον δύο ειδών περιορισμένης εξάπλωσης στην εν λόγω περιοχή να είναι ίσοι ή να υπερβαίνουν το 1% του παγκόσμιου πληθυσμού τους. Το κριτήριο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί σε εντός της αναπαραγωγικής και μη-αναπαραγωγικής κατανομής των ειδών.</p>
<p>A3: Ομάδες ειδών που η εξάπλωσή τους περιορίζεται σε μία μεγαδιάπλαση (biome) <i>Κριτήριο: η περιοχή είναι γνωστό ή πιστεύεται ότι φιλοξενεί σημαντικό τμήμα μιας ομάδας ειδών των οποίων η κατανομή είναι κυρίως ή ολοκληρωτικά περιορισμένη σε μία μεγαδιάπλαση.</i></p>	<p>Αυτή η κατηγορία αναφέρεται σε είδη πουλιών που σε μεγάλο βαθμό έχουν κοινή κατανομή και τα οποία όμως απαντώνται (αναπαράγονται) κυρίως ή εξ ολοκλήρου στο σύνολο ή μέρος μιας συγκεκριμένης μεγαδιαπλάσης. Πολλές μεγαδιαπλάσεις διατηρούν μεγάλο αριθμό ειδών που περιορίζονται σε αυτές, συχνά σε μια ποικιλία διαφορετικών τύπων οικοτόπων. Για να διασφαλιστεί η όσο το δυνατόν πιο επαρκής εκπροσώπηση όλων των σχετικών ειδών, πρέπει να επιλέγονται δίκτυα περιοχών IBA. Σε περιοχές με ελλιπή δεδομένα σχετικά με την παρουσία ειδών που περιορίζονται σε μια μεγαδιάπλαση, η γνώση της ποιότητας και της αντιπροσωπευτικότητας των τύπων οικοτόπων εντός των περιοχών μπορεί να βοηθήσει στην καλύτερη επιλογή της περιοχής. Πολλές μεγαδιαπλάσεις διασχίζουν σύνορα κρατών. Όπου συμβαίνει αυτό, επιλέγονται εθνικά δίκτυα περιοχών ώστε να διασφαλιστεί ότι όλα τα σχετικά είδη σε κάθε χώρα εκπροσωπούνται επαρκώς εντός IBA. Επομένως, ανάλογα με την περίπτωση, το κριτήριο αυτό απαιτεί τα δίκτυα των περιοχών να λαμβάνουν υπόψη τόσο τη γεωγραφική εξάπλωση της μεγαδιάπλάσης, όσο και τα πολιτικά σύνορα που τις διασχίζουν. Ως ‘σημαντικό τμήμα’ προτείνεται να χρησιμοποιηθεί το 30% του αριθμού των ειδών των οποίων η κατανομή είναι περιορισμένη σε μία μεγαδιάπλαση εντός μιας μεγαδιάπλάσης μιας χώρας ή πέντε είδη με περιορισμένη κατανομή σε μία μεγαδιάπλαση: όποιο από</p>

	τα δύο είναι μεγαλύτερο.
A4: Συναθροίσεις Κριτήριο: η περιοχή είναι γνωστό ή πιστεύεται ότι φιλοξενεί συναθροίσεις $\geq 1\%$ του παγκόσμιου πληθυσμού ενός ή περισσότερων ειδών σε τακτική ή προβλέψιμη βάση.	Οι περιοχές μπορούν να πληρούν κριτήριο εφόσον ξεπερνούν τα αριθμητικά πληθυσμιακά όρια ταυτόχρονα ή συσσωρευτικά, εντός μιας περιορισμένης περιόδου. Με αυτόν τον τρόπο, το κριτήριο καλύπτει περιπτώσεις όπου η εναλλαγή των πουλιών είναι ταχύτατη (συμπεριλαμβανομένης για παράδειγμα, της περίπτωσης των μεταναστευτικών χερσαίων πουλιών).

Κριτήρια Β: Περιφερειακή / Ευρωπαϊκή σημασία

IBA Κριτήριο	Περιγραφή	Αριθμητικά όρια
B1: Είδη που χρήζουν προστασία	B1a: Παγκοσμίως Εγγύς Απειλούμενα Είδη: η περιοχή φιλοξενεί σε τακτική βάση σημαντικούς αριθμούς ενός Παγκοσμίως Εγγύς Απειλούμενου Είδους (Near Threatened -NT).	Μη-στρουθιόμορφα: 10 ζευγάρια/30 άτομα Στρουθιόμορφα – 30 ζευγάρια /90 άτομα
	B1b: Είδη που βρίσκονται σε μη επιθυμητό καθεστώς διατήρησης στην Ευρώπη: Η περιοχή είναι μία από τις 'n' πιο σημαντικές της χώρας για κάποιο είδος ευρισκόμενο σε μη επιθυμητή κατάσταση διατήρησης στην Ευρώπη (SPEC 1, 2, 3), και για τη διατήρηση του οποίου θεωρείται κατάλληλη η προστασία συγκεκριμένων περιοχών	Στην Ευρώπη, ο αριθμός 'n' ορίζεται από 5 έως 100 περιοχές ανά χώρα, ανάλογα με το ποσοστό του πληθυσμού του είδους που διατηρεί η χώρα. Επιπροσθέτως, κάθε περιοχή θα πρέπει να φιλοξενεί πάνω από 1% του εθνικού πληθυσμού του είδους.
B2: Είδη που το μεγαλύτερο μέρος της εξάπλωσής τους περιορίζεται στην Ευρώπη	B2a: Είδη που βρίσκονται σε επιθυμητό καθεστώς διατήρησης, τα οποία όμως είναι συγκεντρωμένα στην Ευρώπη: Η περιοχή είναι μία από τις 'n' πιο σημαντικές περιοχές της χώρας για κάποιο είδος ευρισκόμενο σε επιθυμητή κατάσταση διατήρησης στην Ευρώπη, του οποίου όμως η παγκόσμια κατανομή είναι συγκεντρωμένη στην Ευρώπη (SPEC 4) και για τη διατήρηση του οποίου θεωρείται κατάλληλη η προστασία συγκεκριμένων περιοχών.	Στην Ευρώπη, ο αριθμός 'n' ορίζεται από 5 έως 100 περιοχές ανά χώρα, ανάλογα με το ποσοστό του πληθυσμού του είδους που διατηρεί η χώρα. Επιπροσθέτως, κάθε περιοχή θα πρέπει να φιλοξενεί πάνω από 1% του εθνικού πληθυσμού του είδους.
B3: Σημαντικές συναθροίσεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο	B3a: Σημαντικές συναθροίσεις - βιογεωγραφικοί πληθυσμοί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Η περιοχή είναι γνωστό ή θεωρείται ότι φιλοξενεί σε τακτική βάση $\geq 1\%$ ενός βιογεωγραφικού ή άλλου διακριτού πληθυσμού ενός συναθροιστικού υδρόβιου είδους πουλιού,	Ποικιλοτρόπως, χρησιμοποιούνται βιογεωγραφικοί πληθυσμοί ή πληθυσμοί μιας μεταναστευτικής οδού, καθώς και αριθμητικά όρια για διάφορες ομάδες ειδών.

	αναπαραγόμενου θαλασσοπουλιού ή άλλου είδους.	
	B3b: Σημαντικές συναθροίσεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο - συναθροίσεις πολλαπλών ειδών. Η περιοχή είναι γνωστό ή θεωρείται ότι φιλοξενεί σε τακτική βάση ≥ 20.000 θαλασσοπούλια ή ≥ 6.700 ζευγάρια θαλασσοπουλιών από ένα ή περισσότερα είδη.	
	B3c: Σημαντικές συναθροίσεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο - μεταναστευτικές στενωποί (bottleneck). Η περιοχή είναι γνωστό ή θεωρείται ότι ξεπερνά αριθμητικά όρια που έχουν τεθεί για μεταναστευτικά είδη σε μεταναστευτικές στενωπούς.	3000 αρπακτικά ή γερανοί /5000 πελαργοί

Κριτήρια C: Σημασία για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα κριτήρια C εφαρμόζονται για την επιλογή περιοχών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι οποίες πρέπει να χαρακτηριστούν ΖΕΠ σύμφωνα με την Οδηγία της Ε.Ε. για τα Άγρια Πουλιά (2009/147/ΕΚ). Η λίστα των IBA αποτελεί βάση αναφοράς για την επιλογή των πλέον κατάλληλων θέσεων ανά χώρα για την αναγνώριση, οριοθέτηση και θεσμοθέτηση των ΖΕΠ.

IBA Κριτήριο	Περιγραφή
C1: Είδη που χρήζουν προστασία σε παγκόσμιο επίπεδο	Η περιοχή υποστηρίζει σημαντικό πληθυσμό ενός Παγκοσμίως Απειλούμενου είδους ή είδη παγκοσμίως ενδιαφέροντος από άποψη διατήρησης. Αυτό το κριτήριο εφαρμόζεται σε Παγκοσμίως Απειλούμενα Είδη όσο και σε Εγγύς Απειλούμενα είδη (NT).
C2 - Συγκεντρώσεις απειλούμενων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης ειδών	Η περιοχή είναι γνωστό ή θεωρείται ότι φιλοξενεί σε τακτική βάση τουλάχιστον 1% του διερχόμενου από τη μεταναστευτική οδό πληθυσμού ή του συνολικού πληθυσμού της Ε.Ε. ενός απειλούμενου είδους. Ο χαρακτηρισμός 'απειλούμενο' αφορά σε είδη, υποείδη ή και πληθυσμούς που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, για τα οποία υπάρχει η υποχρέωση καθορισμού ΖΕΠ με βάση το εδάφιο 4.1. Ο ορισμός του 'διερχόμενου από τη μεταναστευτική οδό πληθυσμού' είναι ίδιος με αυτόν που χρησιμοποιείται στο κριτήριο B3a. Αυτό σημαίνει ότι, για τα υδρόβια και παρυδάτια μεταναστευτικά είδη, ο πληθυσμός της μεταναστευτικής διαδρομής ή οποιοσδήποτε άλλος διακριτός πληθυσμός αναγνωρίζονται με βάση τις οδηγίες της Wetlands International (Rose and Scott 1994, 1997).
C3 - Συγκεντρώσεις αποδημητικών μη απειλούμενων ειδών	Η περιοχή υποστηρίζει σε τακτική βάση τουλάχιστον 1% του διερχόμενου από τη μεταναστευτική οδό πληθυσμού ενός αποδημητικού είδους το οποίο δεν

	<p>θεωρείται απειλούμενο στην Ε.Ε. Ο προσδιορισμός 'αποδημητικό είδος το οποίο δεν θεωρείται απειλούμενο', αναφέρεται στα είδη του εδαφίου 4.2 της Οδηγία της Ε.Ε. για τα Άγρια Πουλιά (2009/147/ΕΚ) (αποδημητικά είδη που δεν μνημονεύονται στο Παράρτημα Ι, των οποίων η έλευση είναι τακτική). Το συγκεκριμένο κριτήριο καλύπτει την πλειονότητα των υγροτόπων διεθνούς σημασίας (όπως αυτοί αναγνωρίζονται με βάση το κριτήριο 6 της Σύμβασης Ραμσάρ), για τους οποίους γίνεται αναφορά στο ίδιο εδάφιο.</p> <p>Ο προσδιορισμός του όρου 'διερχόμενου από τη μεταναστευτική οδό πληθυσμού' είναι ίδιος με αυτόν που χρησιμοποιείται στο κριτήριο Β3α, ενώ τα πληθυσμιακά όρια που χρησιμοποιήθηκαν για τα είδη για τα οποία εφαρμόσθηκε το κριτήριο C3 είναι ίδια με εκείνα του κριτηρίου Β3α.</p>
C4: Περιοχές με μεγάλες συναθροίσεις πουλιών πολλαπλών ειδών	<p>Η περιοχή υποστηρίζει σε τακτική βάση τουλάχιστον 20.000 άτομα μεταναστευτικών υδροβίων πτηνών ή τουλάχιστον 6.700 ζευγάρια από αποδημητικά θαλασσοπούλια, που ανήκουν σε ένα ή περισσότερα είδη.</p>
C5: Μεγάλες συναθροίσεις πουλιών σε σημαντικά μεταναστευτικά περάσματα - στενωπούς (bottleneck sites)	<p>Η περιοχή θεωρείται ως 'σημαντική μεταναστευτική στενωπός' όταν τουλάχιστον 5.000 πελαργοί (<i>Ciconiidae</i>) ή 3.000 άτομα από μεταναστευτικά αρπακτικά (<i>Accipitriformes</i> και <i>Falconiformes</i>) ή γερανούς (<i>Gruidae</i>) διέρχονται τακτικά κατά την εαρινή ή φθινοπωρινή μετανάστευση.</p>
C6: Απειλούμενα είδη σε επίπεδο Ε.Ε.	<p>Η περιοχή είναι μία από τις πέντε πιο σημαντικές περιοχές στην εξεταζόμενη Ευρωπαϊκή περιφέρεια (περιφέρεια NUTS: GR1, GR2&3 και GR4) για είδος ή υποείδος που θεωρείται απειλούμενο στην Ε.Ε.</p>

Παράρτημα 3 – Δεδομένα ΜΕΚΥΠ

Πίνακας ΠΑ3.1 Αναλυτικά δεδομένα των ΜΕΚΥΠ στους υγροτόπους της ΙΒΑ GR014 ανά έτος (Φορέας Διαχείρισης Ροδόπης)

Υγρότοπος	2017	2018	2019	2020	2021
Περιοχή Ποταμών	121	89	1	146	26
Anas crecca	3	9			
Anas penelope	6			3	
Anas platyrhynchos	103	75		136	8
Anas strepera	1				
Ardea cinerea	1	3	1		2
Casmerodius albus				2	2
Mergellus albellus					12
Mergus serrator				3	
Phalacrocorax carbo		2			
Tachybaptus ruficollis				2	2
Tadorna tadorna	7				
Περιοχή Παππάδων	33	9	13	8	10
Anas crecca	3				
Anas penelope	2				
Anas platyrhynchos	19			2	
Ardea cinerea	2	1	1	1	2
Mergellus albellus	1				
Phalacrocorax carbo	5	8	11	5	8
Tachybaptus ruficollis	1		1		
Ταμιευτήρας Θησαυρού	54	37	41	69	44
Anas penelope	8				
Anas platyrhynchos	5	15	9	39	12
Anas strepera	1				
Ardea cinerea	1				1
Aythya ferina	4				
Cygnus olor	3				
Fulica atra	6				
Mergellus albellus	1				
Phalacrocorax carbo	6	12	25	12	16
Podiceps cristatus	8	2		3	
Tachybaptus ruficollis	11	8	7	15	15
Ταμιευτήρας Πλατανόβρυσης	165	117	132	195	28
Anas crecca		3			
Anas penelope		2			
Anas platyrhynchos	4	80	37	172	13
Anas strepera	6				
Anatinae spp.			60		
Ardea cinerea					1
Aythya ferina	4				
Fulica atra	130		11		

Υγρότοπος	2017	2018	2019	2020	2021
Ταμειυτήρας Πλατανόβρυσης					
Netta rufina	5				
Phalacrocorax carbo	2	15	20	10	13
Phalacrocorax pygmeus			1		
Podiceps cristatus	8	1	1	3	
Podiceps grisegena					1
Podiceps nigricollis				3	
Tachybaptus ruficollis	6	16	2	7	
Σύνολο	873	5008	196	406	175

Παράρτημα 4 – Δεδομένα EBBA2

Πίνακας ΠΑ4.1 Αναλυτικά δεδομένα του τετραγώνου 35TKG4 (50x50km EBBA2)

Είδος	Max BC	Abu_Cat
<i>Dendrocopos leucotos</i>	16	A
<i>Emberiza cia</i>	16	B
<i>Erithacus rubecula</i>	16	C
<i>Jynx torquilla</i>	16	A
<i>Parus major</i>	16	C
<i>Pernis apivorus</i>	16	A
<i>Phylloscopus collybita</i>	2	B
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	4	A
<i>Picoides tridactylus</i>	16	A
<i>Poecile palustris</i>	16	C
<i>Troglodytes troglodytes</i>	16	C
<i>Turdus merula</i>	16	D

Σημείωση: Επεξήγηση Κωδικών Ένδειξης Αναπαραγωγής (Breeding Category) και Αφθονίας

Max BC Κωδικός Ένδειξης Αναπαραγωγής EBBA2

- 0 Μη-αναπαραγόμενο
- 1 Παρατηρήθηκε κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου
- 2 Αρσενικό(ά) που καλεί
- 3 Παρατηρήθηκε ζευγάρι
- 4 Πιθανή μόνιμη επικράτεια
- 5 Ερωτικές επιδείξεις
- 6 Επίσκεψη πιθανής θέσης φωλιάς
- 7 Εκνευρισμός ή φωνές ανησυχίας ενήλικων
- 8 Σύλληψη ενήλικου με ζώνη επώασης
- 9 Κατασκευή φωλιάς
- 10 Συμπεριφορά περισπασμού ή ψευδο-τραυματισμού
- 11 Ανεύρεση χρησιμοποιημένης φωλιάς ή υπολειμμάτων αυγών
- 12 Πτερωμένοι νεοσσοί
- 13 Ενήλικα πηγαίνο-έρχονται από ενεργή φωλιά
- 14 Ενήλικο που μεταφέρει τροφή
- 15 Φωλιά με αυγά
- 16 Φωλιά με νεοσσούς

Abu_Cat Κωδικός Αφθονίας EBBA2

- A 1-9 ζεύγη
- B 10-99 ζεύγη
- C 100-999 ζεύγη
- D 1.000-9.999 ζεύγη
- E 10.000-99.999 ζεύγη
- G >100.000 ζεύγη

Πίνακας ΠΑ4.2 Αναλυτικά δεδομένα του τετραγώνου 35TKF3 (50x50km EBBA2)

Είδος	Max BC	Abu_Cat
<i>Accipiter brevipes</i>	16	B
<i>Accipiter gentilis</i>	16	A
<i>Accipiter nisus</i>	16	B
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	16	B
<i>Aegithalos caudatus</i>	8	C
<i>Aegolius funereus</i>	16	B

Είδος	Max BC	Abu_Cat
<i>Alcedo atthis</i>	3	A
<i>Alectoris graeca</i>	16	A
<i>Anthus campestris</i>	16	C
<i>Anthus spinoletta</i>	16	A
<i>Anthus trivialis</i>	16	A
<i>Apus apus</i>	16	C
<i>Apus melba</i>	16	B
<i>Apus pallidus</i>	13	B
<i>Aquila chrysaetos</i>	16	A
<i>Aquila pennata</i>	16	A
<i>Aquila pomarina</i>	16	A
<i>Asio otus</i>	16	B
<i>Athene noctua</i>	16	B
<i>Burhinus oedicephalus</i>	16	B
<i>Buteo buteo</i>	16	B
<i>Carduelis cannabina</i>	16	C
<i>Carduelis carduelis</i>	12	C
<i>Carduelis spinus</i>	16	A
<i>Certhia brachydactyla</i>	16	C
<i>Certhia familiaris</i>	14	C
<i>Cettia cetti</i>	16	C
<i>Chloris chloris</i>	16	C
<i>Ciconia ciconia</i>	16	B
<i>Ciconia nigra</i>	4	A
<i>Cinclus cinclus</i>	16	A
<i>Circaetus gallicus</i>	16	A
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	8	B
<i>Columba livia</i>	16	B
<i>Columba oenas</i>	4	A
<i>Columba palumbus</i>	16	C
<i>Coracias garrulus</i>	16	B
<i>Corvus corax</i>	16	B
<i>Corvus corone</i>	16	C
<i>Corvus monedula</i>	16	C
<i>Cuculus canorus</i>	16	B
<i>Cyanistes caeruleus</i>	12	C
<i>Delichon urbica</i>	13	C
<i>Dendrocopos leucotos</i>	16	A
<i>Dendrocopos major</i>	16	C
<i>Dendrocopos medius</i>	16	C
<i>Dendrocopos minor</i>	16	B
<i>Dendrocopos syriacus</i>	1	C
<i>Dryocopus martius</i>	16	C

Είδος	Max BC	Abu_Cat
<i>Emberiza calandra</i>	16	C
<i>Emberiza cia</i>	16	B
<i>Emberiza cirius</i>	16	C
<i>Emberiza citrinella</i>	16	B
<i>Emberiza hortulana</i>	16	B
<i>Emberiza melanocephala</i>	16	C
<i>Eremophila alpestris</i>	16	B
<i>Erithacus rubecula</i>	12	C
<i>Falco peregrinus</i>	16	A
<i>Falco subbuteo</i>	16	B
<i>Falco tinnunculus</i>	16	C
<i>Ficedula semitorquata</i>	16	B
<i>Fringilla coelebs</i>	16	D
<i>Galerida cristata</i>	16	C
<i>Gallinula chloropus</i>	12	C
<i>Garrulus glandarius</i>	16	C
<i>Glaucidium passerinum</i>	16	B
<i>Hippolais pallida</i>	16	C
<i>Hirundo daurica</i>	16	C
<i>Hirundo rupestris</i>	13	B
<i>Hirundo rustica</i>	16	C
<i>Jynx torquilla</i>	16	A
<i>Lanius collurio</i>	16	C
<i>Lanius minor</i>	16	B
<i>Lanius nubicus</i>	4	A
<i>Lanius senator</i>	16	B
<i>Larus michahellis</i>	1	A
<i>Lophophanes cristatus</i>	16	C
<i>Loxia curvirostra</i>	16	B
<i>Lullula arborea</i>	2	C
<i>Luscinia megarhynchos</i>	16	C
<i>Melanocorypha calandra</i>	16	C
<i>Merops apiaster</i>	16	C
<i>Monticola saxatilis</i>	16	B
<i>Monticola solitarius</i>	16	B
<i>Montifringilla nivalis</i>	16	A
<i>Motacilla alba</i>	16	B
<i>Motacilla flava feldegg</i>	16	B
<i>Motacilla cinerea</i>	16	B
<i>Muscicapa striata</i>	16	B
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	16	B
<i>Oenanthe hispanica</i>	16	B
<i>Oenanthe oenanthe</i>	16	B

Είδος	Max BC	Abu_Cat
<i>Oriolus oriolus</i>	16	B
<i>Parus major</i>	16	C
<i>Passer domesticus</i>	13	D
<i>Passer hispaniolensis</i>	16	D
<i>Passer montanus</i>	4	C
<i>Periparus ater</i>	16	E
<i>Pernis apivorus</i>	16	B
<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	6	B
<i>Phoenicurus ochruros</i>	14	B
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	16	B
<i>Phylloscopus collybita</i>	14	B
<i>Phylloscopus orientalis</i>	16	B
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	4	A
<i>Pica pica</i>	12	C
<i>Picoides tridactylus</i>	16	A
<i>Picus viridis</i>	16	B
<i>Picus canus</i>	16	A
<i>Poecile montanus</i>	12	B
<i>Poecile palustris</i>	14	C
<i>Prunella collaris</i>	1	A
<i>Prunella modularis</i>	12	B
<i>Pyrhacorax graculus</i>	4	B
<i>Pyrhula pyrrhula</i>	3	B
<i>Regulus ignicapilla</i>	16	C
<i>Regulus regulus</i>	16	B
<i>Remiz pendulinus</i>	16	B
<i>Saxicola rubicola</i>	16	B
<i>Serinus serinus</i>	16	B
<i>Sitta europaea</i>	12	B
<i>Streptopelia decaocto</i>	16	D
<i>Streptopelia turtur</i>	16	C
<i>Strix aluco</i>	12	B
<i>Sturnus vulgaris</i>	16	D
<i>Sylvia atricapilla</i>	16	C
<i>Sylvia borin</i>	4	A
<i>Sylvia cantillans</i>	16	D
<i>Sylvia communis</i>	16	C
<i>Sylvia curruca</i>	16	C
<i>Sylvia nisoria</i>	16	B
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	16	B
<i>Tetrao urogallus</i>	16	B
<i>Tetrastes bonasia</i>	16	B
<i>Tichodroma muraria</i>	16	A

Είδος	Max BC	Abu_Cat
<i>Troglodytes troglodytes</i>	16	C
<i>Turdus merula</i>	16	D
<i>Turdus philomelos</i>	16	C
<i>Turdus torquatus</i>	16	A
<i>Turdus viscivorus</i>	12	C
<i>Tyto alba</i>	4	B
<i>Urupa europ</i>	12	C

Σημείωση: Επεξήγηση Κωδικών Ένδειξης Αναπαραγωγής (Breeding Category) και Αφθονίας όπως στον Πίνακα ΠΑ4.1

Πίνακας ΠΑ4.3 Αναλυτικά δεδομένα του τετραγώνου 35TLF1 (50x50km EBBA2)

Είδος	Max BC	Abu_Cat
<i>Accipiter brevipes</i>	4	B
<i>Accipiter nisus</i>	16	B
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	16	B
<i>Aegithalos caudatus</i>	1	C
<i>Alauda arvensis</i>	16	C
<i>Anthus campestris</i>	16	C
<i>Anthus trivialis</i>	16	A
<i>Apus apus</i>	16	C
<i>Apus melba</i>	14	B
<i>Apus pallidus</i>	16	B
<i>Aquila chrysaetos</i>	16	A
<i>Aquila pennata</i>	16	A
<i>Asio otus</i>	16	B
<i>Buteo buteo</i>	12	B
<i>Carduelis cannabina</i>	16	C
<i>Carduelis carduelis</i>	12	C
<i>Certhia brachydactyla</i>	12	C
<i>Certhia familiaris</i>	12	C
<i>Cettia cetti</i>	16	C
<i>Charadrius dubius</i>	16	B
<i>Chloris chloris</i>	12	C
<i>Ciconia ciconia</i>	15	B
<i>Ciconia nigra</i>	4	A
<i>Cinclus cinclus</i>	16	A
<i>Circaetus gallicus</i>	14	A
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	12	B
<i>Columba palumbus</i>	16	C
<i>Corvus corax</i>	16	B
<i>Corvus corone</i>	16	C
<i>Corvus monedula</i>	16	C
<i>Cuculus canorus</i>	16	B
<i>Cyanistes caeruleus</i>	12	C

Είδος	Max BC	Abu_Cat
<i>Delichon urbica</i>	16	C
<i>Dendrocopos major</i>	16	C
<i>Dendrocopos medius</i>	12	C
<i>Dendrocopos minor</i>	12	B
<i>Dryocopus martius</i>	1	C
<i>Emberiza calandra</i>	14	C
<i>Emberiza cia</i>	16	B
<i>Emberiza cirrus</i>	12	C
<i>Emberiza citrinella</i>	16	B
<i>Emberiza hortulana</i>	2	B
<i>Eremophila alpestris</i>	16	B
<i>Erithacus rubecula</i>	14	C
<i>Falco biarmicus</i>	1	A
<i>Falco peregrinus</i>	16	A
<i>Falco subbuteo</i>	16	B
<i>Falco tinnunculus</i>	13	C
<i>Fringilla coelebs</i>	14	D
<i>Galerida cristata</i>	16	C
<i>Gallinula chloropus</i>	16	C
<i>Garrulus glandarius</i>	16	C
<i>Glareola pratincola</i>	1	B
<i>Gyps fulvus</i>	16	A
<i>Hippolais pallida</i>	16	C
<i>Hirundo daurica</i>	16	C
<i>Hirundo rupestris</i>	13	B
<i>Hirundo rustica</i>	16	C
<i>Lanius collurio</i>	16	C
<i>Lanius minor</i>	16	B
<i>Lanius senator</i>	16	B
<i>Lophophanes cristatus</i>	12	C
<i>Loxia curvirostra</i>	12	B
<i>Lullula arborea</i>	2	C
<i>Luscinia megarhynchos</i>	16	C
<i>Merops apiaster</i>	13	C
<i>Monticola saxatilis</i>	16	B
<i>Monticola solitarius</i>	16	B
<i>Motacilla alba</i>	16	B
<i>Motacilla cinerea</i>	12	B
<i>Muscicapa striata</i>	16	B
<i>Neophron percnopterus</i>	16	A
<i>Oenanthe hispanica</i>	16	B
<i>Oriolus oriolus</i>	16	B
<i>Parus major</i>	14	C

Είδος	Max BC	Abu_Cat
<i>Passer domesticus</i>	13	D
<i>Passer montanus</i>	14	C
<i>Perdix perdix</i>	16	B
<i>Periparus ater</i>	12	E
<i>Pernis apivorus</i>	16	B
<i>Phoenicurus ochruros</i>	16	B
<i>Phylloscopus collybita</i>	12	B
<i>Phylloscopus orientalis</i>	16	B
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	4	A
<i>Pica pica</i>	16	C
<i>Picus viridis</i>	16	B
<i>Picus canus</i>	3	A
<i>Poecile lugubris</i>	12	B
<i>Poecile montanus</i>	12	B
<i>Poecile palustris</i>	12	C
<i>Prunella collaris</i>	16	B
<i>Prunella modularis</i>	4	B
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	12	B
<i>Rallus aquaticus</i>	16	B
<i>Regulus ignicapilla</i>	16	C
<i>Regulus regulus</i>	16	B
<i>Remiz pendulinus</i>	16	B
<i>Saxicola rubicola</i>	16	B
<i>Serinus serinus</i>	16	B
<i>Sitta europaea</i>	12	B
<i>Streptopelia turtur</i>	16	C
<i>Strix aluco</i>	16	B
<i>Sturnus vulgaris</i>	16	D
<i>Sylvia atricapilla</i>	12	C
<i>Sylvia cantillans</i>	14	D
<i>Sylvia curruca</i>	12	B
<i>Sylvia melanocephala</i>	16	D
<i>Sylvia nisoria</i>	3	A
<i>Troglodytes troglodytes</i>	16	C
<i>Turdus merula</i>	12	D
<i>Turdus philomelos</i>	16	C
<i>Turdus viscivorus</i>	12	C
<i>Tyto alba</i>	4	B
<i>Upupa epops</i>	14	C

Σημείωση: Επεξήγηση Κωδικών Ένδειξης Αναπαραγωγής (Breeding Category) και Αφθονίας όπως στον Πίνακα ΠΑ4.1